

واحدہای یادگیری، نقشہ مفہومے واحداف آموزشے

پایہ چهارم دبستان

۳	جدول واحدهای یادگیری چهارم دبستان در یک نگاه
فارسی و نگارش	
۶	در یک نگاه
۷	نقشه مفهومی
۸	نقشه مفهومی موضوعهای یادگیری
۱۰	اهداف آموزشی واحدهای یادگیری
هدیه‌های آسمان	
۱۷	در یک نگاه
۱۸	نقشه مفهومی
۱۹	نقشه مفهومی موضوعهای یادگیری
۲۰	اهداف آموزشی واحدهای یادگیری
ریاضی	
۲۷	در یک نگاه
۲۸	نقشه مفهومی
۲۹	نقشه مفهومی موضوعهای یادگیری
۳۱	اهداف آموزشی واحدهای یادگیری
علوم تجربی	
۴۲	در یک نگاه
۴۳	نقشه مفهومی
۴۴	نقشه مفهومی موضوعهای یادگیری
۴۶	اهداف آموزشی واحدهای یادگیری
مطالعات اجتماعی	
۵۲	در یک نگاه
۵۳	نقشه مفهومی
۵۴	نقشه مفهومی موضوعهای یادگیری
۵۶	اهداف آموزشی واحدهای یادگیری
قرآن	
۶۴	نقشه مفهومی موضوعهای یادگیری

جدول واحدهای یادگیری چهارم دبستان در یک نگاه

دروسی که خودارزیابی در سرویس "سنجش یادگیری" فعال می باشد

ردیف	نام درس	فصل / بخش	واحد یادگیری	صفحه
۱	فارسی	۷	۱۵	۱۴۰
		دانش / آفریدگار زیبایی	درس ۲: کوچ پرستوها	درس ۳: راز نشانه‌ها
		درس ۱۰: باغچه اطفال	درس ۱۱: فرمانده دل‌ها	درس ۱۲: اتفاق ساده
		درس ۱۳: لطف حق	درس ۱۴: ادب از که آموختی؟	درس ۱۵: شیر و موش
		درس ۱۶: پرسشگری	درس ۱۷: مدرسه هوشمند / نیایش	درس ۱۸: آرش کمان‌گیر
		درس ۱۹: مهمان شهر ما		
۲	هدیه‌های آسمان	-	۱۹	۱۱۸
		درس ۱: دانه‌ای که نمی‌خواست بروید!	درس ۲: کودکی بر آب	درس ۳: ما به مسجد می‌رویم
		درس ۴: یک نماز و ده رکوع!	درس ۵: سخنی که سه بار تکرار شد!	درس ۶: حرمی با دو گنبد
		درس ۷: نماز در کوهستان	درس ۸: دیدار دوست	درس ۹: کودک شجاع
		درس ۱۰: روشن‌ترین شب	درس ۱۱: اهمیت دوست و دوست‌یابی	درس ۱۲: روزی برای تمام بچه‌ها
		درس ۱۳: خاله نرگس	درس ۱۴: اولین بانوی مسلمان	درس ۱۵: یک ماجرای زیبا
		درس ۱۶: اسب طلایی	درس ۱۷: آقای بهاری، خانم بهاری	درس ۱۸: چشمان همیشه باز
		درس ۱۹: خدا چون از تو ممنوم		
۳	ریاضی	۷	۳۵	۱۵۴
		فصل ۱: حل مسئله	فصل ۱: درس اول: عددنویسی	فصل ۱: درس دوم: الگوها
		فصل ۲: درس دوم: جمع و تفریق	فصل ۲: درس سوم: تساوی کسرها	فصل ۲: درس چهارم: ضرب عدد در کسر
		فصل ۳: درس چهارم: تقسیم و بخش‌پذیری	فصل ۳: درس پنجم: تقسیم بر عددهای یک رقمی	فصل ۳: درس ششم: تقسیم بر عددهای دو رقمی
		فصل ۴: درس سوم: اندازه‌گیری زمان	فصل ۴: درس چهارم: اندازه‌گیری طول	فصل ۴: درس پنجم: اندازه‌گیری زاویه
		فصل ۵: درس سوم: جمع و تفریق اعشاری	فصل ۵: درس چهارم: ارزش مکانی عددهای اعشاری	فصل ۵: درس اول: عدد مخلوط
		فصل ۶: درس سوم: مساحت متوازی‌الاضلاع و مثلث	فصل ۶: درس چهارم: محیط و مساحت	فصل ۶: درس اول: عمود- موازی
		فصل ۷: درس دوم: احتمال		فصل ۷: درس اول: نمودار خط شکسته
۴	علوم تجربی	-	۱۳	۱۰۶
		درس ۱: زنگ علوم	درس ۲: مخلوط‌ها در زندگی	درس ۳: انرژی، نیاز هر روز ما
		درس ۴: آهن‌ریا در زندگی	درس ۸: آسمان در شب	درس ۹: بدن ما (۱)
		درس ۷: آشنایی با گیاهان	درس ۸: آشنایی با جانوران	درس ۱۰: بدن ما (۲)
		درس ۱۱: آشنایی با سنگ‌ها		درس ۱۱: بی‌مهرها
		درس ۱۲: آشنایی با آب و هوا		درس ۱۲: گوناگونی گیاهان
		درس ۱۳: آشنایی با زمین		درس ۱۳: زیستگاه
۵	مطالعات اجتماعی	۶	۲۲	۱۱۳
		درس ۱: همسایه‌ی ما	درس ۲: اینجا محلّه‌ی ماست	درس ۳: خرید و فروش در محلّه
		درس ۵: زندگی در شهر و روستا	درس ۶: جهت‌های جغرافیایی	درس ۷: جغرافی دانان چگونه محیط‌های زندگی را مطالعه می‌کنند؟
		درس ۹: نخستین شهرها چگونه به‌وجود آمدند؟	درس ۱۰: مورخان چگونه گذشته را مطالعه می‌کنند؟	درس ۱۱: سفری به شهر باستانی همدان
		درس ۱۳: سفری به تخت جمشید (۲)	درس ۱۴: سفری به شهر باستانی کرمانشاه	درس ۱۵: کوه‌ها و دشت‌های زیبا
		درس ۱۸: پوشش گیاهی و زندگی جانوری در ایران	درس ۱۹: از محیط زیست مراقبت کنیم	درس ۲۰: نشانه‌های ملی ما
		درس ۱۷: نواحی آب و هوایی ایران		درس ۱۶: آب و هوا
		درس ۲۲: روزهای مهم		درس ۲۱: تقویم

جدول واحدهای یادگیری چهارم دبستان در یک نگاه

دروسی که در سرویس "سنجش یادگیری" خودارزیابی ندارند

رتبه	نام درس	فصل / بخش	واحد یادگیری	صفحه	
۱	آموزش قرآن	۱۶	۱۶	۱۱۶	
		۱۶	درس ۱: یادآوری قواعد سال‌های گذشته / وقف «بِ»	درس ۲: سوره تَعَابُنِ آیات ۱ تا ۶ / وقف «بِ» داستان حضرت زکریا و مریم	درس ۳: سوره ابراهیم آیات ۳۴ تا ۳۸ / وقف «ه، و، هِ» داستان‌های حرف‌های آسمانی / وقف «ه»
		۱۶	درس ۴: سوره واقعه آیات ۱ تا ۲۶ / داستان‌های حرف‌های آسمانی / وقف «ه»	درس ۵: سوره آل عمران آیات ۱۰۲ تا ۱۰۵ / حروف مقطعه درس ۶: سوره اسراء آیات ۷۶ تا ۸۳ / علامت مدّ	
۲	نگارش فارسی	۷	۱۷	۱۱۳	
		۷	درس ۱: ستایش / درس ۱: آفریدگار زیبایی درس ۳: آرش کمان‌گیر	درس ۲: سوره آل عمران آیات ۳۰ تا ۳۷ / داستان حضرت زکریا و مریم درس ۸: سوره آل عمران آیات ۳۰ تا ۳۷ / داستان حضرت زکریا و مریم	
		۷	درس ۲: سوره نمل آیات ۵۶ تا ۶۳ / داستان حضرت زکریا و یحیی درس ۱۲: سوره آل عمران آیات ۳۸ تا ۴۵ / داستان حضرت زکریا و یحیی	درس ۹: سوره بقره آیات ۲۵۳ تا ۲۵۶ / درس ۱۳: سوره نمل آیات ۵۶ تا ۶۳	
مجموع		۲۳	۳۳	۲۲۹	
		۲۳	درس ۱۰: سوره هود آیات ۱ تا ۱۰۹ تا ۱۱۷ / درس ۱۴: سوره یوسف آیات ۶۴ تا ۶۹ / درس ۱۵: سوره عَنَسِ آیات ۱ تا ۴۲ / درس ۱۶: سوره اسراء	درس ۲: سوره هود آیات ۱ تا ۱۰۹ تا ۱۱۷ / درس ۱۴: سوره یوسف آیات ۶۴ تا ۶۹ / درس ۱۵: سوره عَنَسِ آیات ۱ تا ۴۲ / درس ۱۶: سوره اسراء	
		۲۳	درس ۱: سوره نمل آیات ۵۶ تا ۶۳ / درس ۱۲: سوره آل عمران آیات ۳۸ تا ۴۵ / درس ۱۳: سوره نمل آیات ۵۶ تا ۶۳ / درس ۱۴: سوره یوسف آیات ۶۴ تا ۶۹ / درس ۱۵: سوره عَنَسِ آیات ۱ تا ۴۲ / درس ۱۶: سوره اسراء	درس ۲: سوره هود آیات ۱ تا ۱۰۹ تا ۱۱۷ / درس ۱۴: سوره یوسف آیات ۶۴ تا ۶۹ / درس ۱۵: سوره عَنَسِ آیات ۱ تا ۴۲ / درس ۱۶: سوره اسراء	

مجموع

۲۲۹ ۳۳ ۲۳

کتاب فارسی

پایہ چہارم دبستان

کتاب فارسی چهارم دبستان در یک نگاه

❖ در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

اهداف دوره تحصیلی	ساحت تعلیم و تربیت
۱. با درک مفهوم اولیه هر یک از اصول دین، پذیرش و احساس تعلق خاطر خود نسبت به آن را نشان دهد. ۲. با مطالعه روش زندگی و آموزه‌های اخلاقی پیشوایان دینی (عزت نفس، تکریم والدین، احترام به طبیعت و دیگران، وفای به عهد) و شناخت احکام مورد نیاز، الگوهایی را برای عمل صالح شناسایی کند و در زندگی به کار گیرد. ۳. با قرائت صحیح و روان، درک مفاهیم عینی و انس با قرآن کریم، آموزه‌های آن را در زندگی به کار گیرد.	اعتقادی، عبادی و اخلاقی
۱. با شناسایی و درک اهمیت عناصر زیبایی‌ساز در پیرامون خود، فضای زندگی خویش را بهبود بخشد. ۲. با خلق یک اثر هنری با استفاده از معیارهای زیبایی‌شناسی، قدرت تخیل، تجسم و ایده‌پردازی خود را تقویت کند. ۳. با شناخت اصول اولیه زیبایی‌شناسی، یک پدیده طبیعی یا اثر هنری را بررسی و چگونگی تأثیر آن را بر خود توصیف کند.	زیبایی‌شناسی و هنری
۱. با شناسایی ویژگی‌ها، نیازها و توانمندی‌های جسمی - حرکتی و روانی خود، الگوی رفتاری متناسب با موقعیت‌های مختلف را انتخاب کند و سطح سلامت و شادابی خود را ارتقاء دهد. ۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهداشت، سلامت، تفریحات سالم، تربیت بدنی و فعالیت‌های ورزشی، تأثیرگذاری آن را بر سلامت خود و دیگران مورد بررسی قرار دهد. ۳. با شناسایی محیط زندگی خود، تأثیر الگوی رفتاری خویش بر محیط زیست به مثابه آیات الهی را تبیین کند و عملکرد خود را بهبود بخشد.	زیستی و بدنی
۱. با استفاده از مهارت‌های کار علمی و تفکر، پدیده‌های طبیعی (آیات الهی) و الگوها و روابط ریاضی را مطالعه کند و نتایج آن را برای حل مسائل روزمره زندگی بکار گیرد. ۲. با استفاده از مهارت‌های کار با دیگران، ایده‌ها و یافته‌های حاصل از فعالیت‌های علمی - پژوهشی (فردی و گروهی) را با دیگران به مشارکت بگذارد. ۳. با استفاده از یافته‌های علمی و فناوریانه و بهره‌گیری از مهارت‌های پایه فناوری، کالاها و وسایل مورد استفاده در زندگی روزمره را بررسی و ایده‌هایی برای بهبود کیفیت و استفاده مسئولانه از منابع پیشنهاد کند.	علمی و فناوریانه
۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی خانوادگی و اجتماعی و بکارگیری رفتار سازنده و مسالمت‌جویانه، از قوانین و مقررات به صورت آزادانه و سازنده پیروی کند. ۲. با شناخت تغییرات محیط طبیعی و اجتماعی در گذر زمان، تأثیر آن را در زندگی خود تبیین کند. ۳. با کسب مهارت‌های شهروندی، نقش‌ها و وظایف خود را در قبال جامعه محلی با مشارکت در فعالیت‌ها و برنامه‌های زیست محیطی، فرهنگی، سیاسی اجتماعی انجام دهد.	اجتماعی و سیاسی
۱. با شناسایی مفاهیم عمومی اقتصاد (تولید، توزیع و مصرف) و درک نقش مسئولیت‌پذیری و انضباط مالی در فعالیت‌های اقتصادی، روش‌هایی را برای حل مسائل ساده اقتصادی شناسایی کند و به کار گیرد. ۲. با کسب مهارت‌های اصلی کارآفرینی، قدرت تخیل و خلاقیت خود را برای تولید یک محصول یا خدمت اجرا و نتایج آن را تحلیل کند. ۳. با درک مفاهیم اخلاق اقتصادی (کار و تلاش، رعایت حق الناس، نیکوکاری، امانتداری، پرهیز از اسراف و تبذیر)، رفتار خود در زندگی شخصی و ارتباط با دیگران را بر مبنای آن سازمان دهد و عمل کند.	اقتصادی و حرفه‌ای

❖ جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی بدانیم.

○	۶. کار و فن آوری	○	۵. سلامت و تربیت بدنی	○	۴. فرهنگ و هنر	●	۳. زبان و ادبیات فارسی	○	۲. قرآن و عربی	○	۱. حکمت و معارف اسلامی
○	۱۲. بوم (برنامه ویژه مدرسه)	○	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بنیان خانواده	○	۱۰. زبان‌های خارجی	○	۹. علوم تجربی	○	۸. ریاضیات	○	۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی

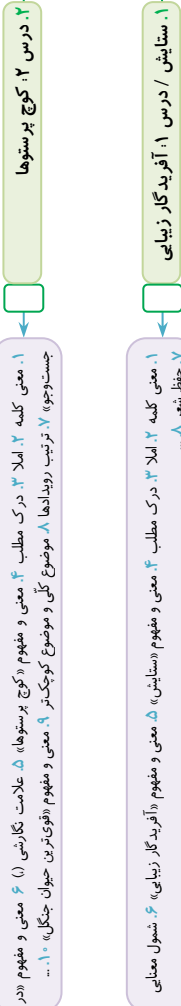
❖ با مشخصات کمی این کتاب آشنا شویم.

۱	عنوان یادگیری (فصل)	۷
۲	واحد یادگیری (درس)	۱۵
۳	موضوع یادگیری	۱۱۹
۴	تعداد صفحه	۱۴۰
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	درست و نادرست، درک مطلب، واژه‌آموزی، تصویرخوانی و صندلی صمیمیت، شعرگویی و صندلی صمیمیت، خوانش و فهم، گوش کن و بگو، درک و دریافت، نمایش، هنر و سرگرمی و جمع‌بندی آموخته‌ها، درک متن، نگارش، کتابخوانی

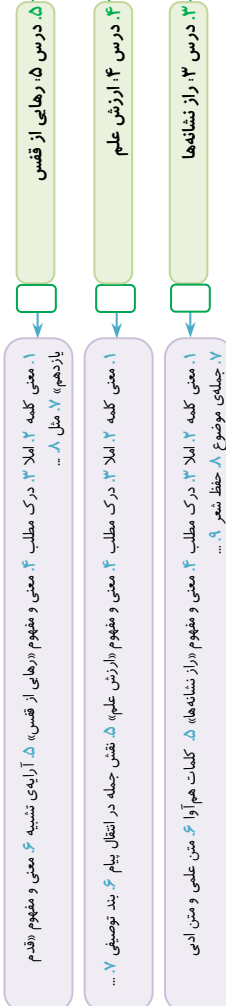
نسبت هر عنوان یادگیری در کتاب

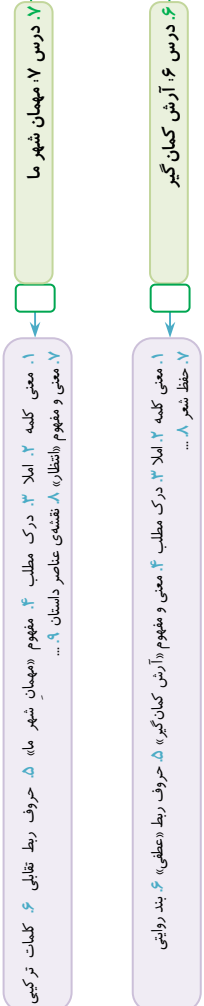
فصل ۱: آفرینش

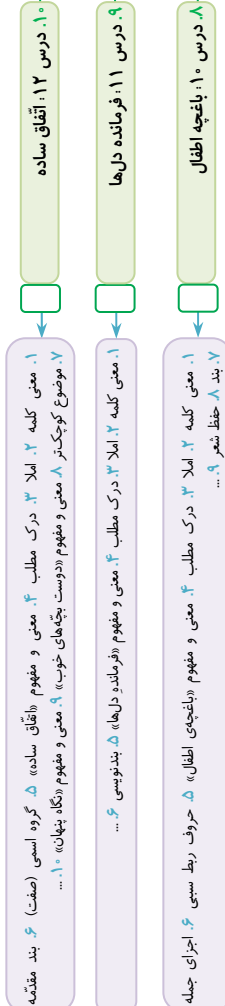
فصل ۲: دانایی و هوشیاری

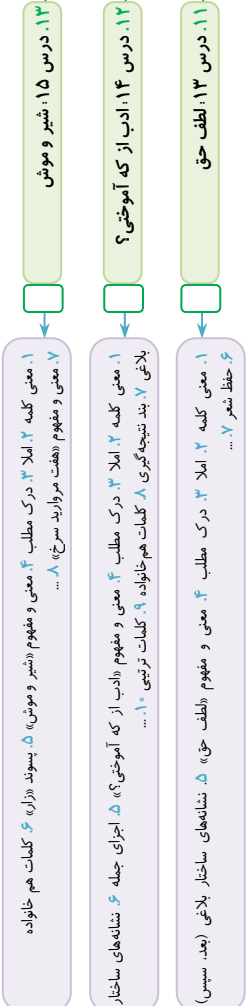
فصل ۳: ایران من

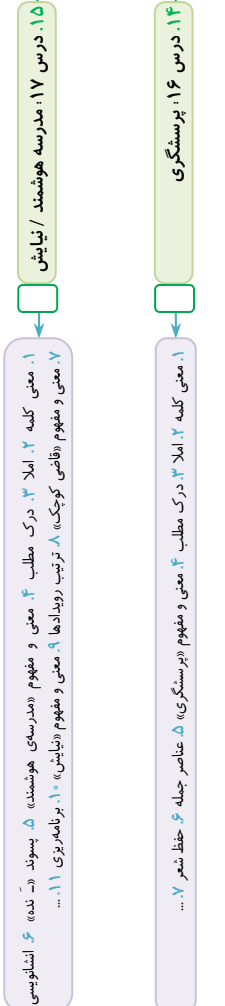
فصل ۵: نام‌آوران

فصل ۶: راه زندگی

فصل ۷: علم و عمل

نقشه مفهومی موضوع‌های یادگیری کتاب فارسی و نگارش چهارم دبستان

ستایش / درس ۱: آفریدگار زیبایی

موضوع(های) یادگیری

معنی کلمه- املای- درک مطلب- معنی و مفهوم «ستایش»- معنی و مفهوم «آفریدگار زیبایی»- شمول معنایی- حفظ شعر

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می‌رود:
- ۱- شعر را با لحن مناسب بخواند و مفهوم آن را بازگو کند.
  - ۲- معنای واژگان جدید را بداند.
  - ۳- درباره‌ی شاعر، پروین دولت‌آبادی، تحقیق کند و متن کوتاهی بنویسد.
  - ۴- کلمات را با املای درست بنویسد.
  - ۵- متن را بخواند و به پرسش‌ها پاسخ بدهد.
  - ۶- واژه‌ها را براساس شمول معنایی طبقه‌بندی کند.
  - ۷- درباره‌ی شاعر، سعدی شیرازی، تحقیق کند و متن کوتاهی بنویسد.
  - ۸- درباره‌ی شاعر، شکوه قاسم‌نیا، تحقیق کند و متن کوتاهی بنویسد.
  - ۹- به جزئیات تصویر توجه کند و مفهوم تصویر را بیان کند.
  - ۱۰- شعر را حفظ کند و مفهوم آن را بیان کند.

درس ۲: کوچ پرستوها

موضوع(های) یادگیری

معنی کلمه- املای- درک مطلب- معنی و مفهوم «کوچ پرستوها»- علامت نگارشی (،) - معنی و مفهوم «در جست‌وجو»- ترتیب رویدادها- موضوع کلی و موضوع کوچک‌تر- معنی و مفهوم «قوی‌ترین حیوان جنگل»

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می‌رود:
- ۱- متن‌ها را بخواند و به پرسش‌ها پاسخ بدهد.
  - ۲- به تأثیر علائم نگارشی در معنی متن (علامت نگارشی ویرگول) توجه کند و با لحن مناسب بخواند.
  - ۳- ترتیب رویدادهای یک متن را مشخص کند.
  - ۴- دو بند متناسب با تصویر بنویسد.
  - ۵- مثل مربوط به یک حکایت را شناسایی کند.
  - ۶- معنای کلمات را بداند و با املای درست بنویسد.

درس ۳: راز نشانه‌ها

موضوع(های) یادگیری

معنی کلمه - املا - درک مطلب - معنی و مفهوم «راز نشانه‌ها» - کلمات هم‌آوا - متن علمی و متن ادبی - جمله‌ی موضوع - حفظ شعر

هدف(های) آموزشی

از دانش‌آموز انتظار می‌رود:

- ۱- متن را روان بخواند و به پرسش‌ها پاسخ بدهد.
- ۲- کلمات هم‌آوا را شناسایی کند و با توجه به مفهوم در جمله به کار ببرد.
- ۳- معنای کلمات را بداند و با املا درستی بنویسد.
- ۴- قصه‌ای را با یک شروع مناسب و رعایت نشانه‌های نگارشی بنویسد.
- ۵- متن علمی و متن ادبی را مقایسه و تفاوت آن‌ها را بیان کند.
- ۶- شعر را با لحن مناسب بخواند و حفظ کند.

درس ۴: ارزش علم

موضوع(های) یادگیری

معنی کلمه - املا - درک مطلب - معنی و مفهوم «ارزش علم» - نقش جمله در انتقال پیام - بند توصیفی

هدف(های) آموزشی

از دانش‌آموز انتظار می‌رود:

- ۱- متن را بخواند و اتفاق‌ها را به ترتیب بازگو کند.
- ۲- از کلمات و جملات درست برای انتقال پیام استفاده کند.
- ۳- با مراجعه به متن به پرسش‌ها پاسخ بدهد.
- ۴- هنگام خواندن با توجه به نشانه‌های نگارشی، با لحن مناسب بخواند.
- ۵- برای نوشتن یک بند توصیفی به جزئیات توجه کند.

درس ۵: رهایی از قفس

موضوع(های) یادگیری

معنی کلمه - املا - درک مطلب - معنی و مفهوم «رهايي از قفس» - آرایه‌ی تشبیه - معنی و مفهوم «قدم یازدهم» - مثل

هدف(های) آموزشی

از دانش‌آموز انتظار می‌رود:

- ۱- متن‌ها را با لحن مناسب بخواند و به پرسش‌ها پاسخ بدهد.
- ۲- معنای کلمات را بداند و با املا درستی بنویسد.
- ۳- با افزودن «نامه» به کلمات، واژگان جدید بسازد.
- ۴- مَثَل مربوط به حکایت را شناسایی کند.
- ۵- تصاویر را مقایسه و نتیجه‌گیری کند و در سه بند بنویسد.

۶

واحد یادگیری

درس ۶: آرش کمان گیر

موضوع(های) یادگیری

معنی کلمه - املا - درک مطلب - معنی و مفهوم «آرش کمان گیر» - حروف ربط «عطفی» - بند روایتی - حفظ شعر

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- متن را با لحن مناسب بخواند و به پرسش‌ها پاسخ بدهد.
- ۲- جمله‌ی کامل را شناسایی و پیام جمله را بیان کند.
- ۳- پهلوانان شاهنامه را نام ببرد و درباره‌ی آن‌ها تحقیق کند.
- ۴- نشانه‌های ربط یا پیوند را شناسایی کند و به کار ببرد.
- ۵- دو بند متناسب یا تصویر بنویسد.
- ۶- شعر را با لحن مناسب بخواند و حفظ کند و نام شاعر را بداند.

۷

واحد یادگیری

درس ۷: مهمان شهر ما

موضوع(های) یادگیری

معنی کلمه - املا - درک مطلب - مفهوم «مهمان شهر ما» - حروف ربط تقابلی - کلمات ترکیبی - معنی و مفهوم «انتظار» - نقشه‌ی عناصر داستان

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- متن‌ها را با لحن مناسب بخواند و به پرسش‌ها پاسخ بدهد.
- ۲- با افزودن «خود» به ابتدای کلمات واژگان جدید بسازد.
- ۳- حروف ربط تقابلی («اما» و «ولی») را به‌طور مناسب در جملات به کار ببرد.
- ۴- شعر را به صورت داستان بنویسد.
- ۵- عناصر داستان را شناسایی و نام‌گذاری کند و متن ناتمام را کامل کند.
- ۶- مَثَل متناسب با تصویر یا حکایت را شناسایی کند.

۸

واحد یادگیری

درس ۱۰: باغچه اطفال

موضوع(های) یادگیری

معنی کلمه - املا - درک مطلب - معنی و مفهوم «باغچه‌ی اطفال» - حروف ربط سببی - اجزای جمله - بند - حفظ شعر

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- متن را روان بخواند و به پرسش‌ها پاسخ بدهد.
- ۲- اجزای جمله را مشخص و طبقه‌بندی کند.
- ۳- کلمات «چون» و «زیرا» را با توجه به مفهوم جملات در هنگام وصل جمله‌ها استفاده کند.
- ۴- نوشته‌ی ناتمام را در دو بند با رعایت اصول خاطره‌نویسی ادامه دهد.
- ۵- شعر را با لحن مناسب بخواند و حفظ کند و نام شاعر را بداند.
- ۶- معنای کلمات را بداند و با املا‌ی درست بنویسد.

درس ۱۱: فرمانده دل‌ها

موضوع(های) یادگیری

معنی کلمه- املا- درک مطلب- معنی و مفهوم
«فرمانده دل‌ها»- بندنویسی

هدف(های) آموزشی

- از دانش‌آموز انتظار می‌رود:
- ۱- متن درس را با لحن مناسب بخواند و به پرسش‌ها پاسخ بدهد.
  - ۲- درباره‌ی یکی از شهدا تحقیق کند و در متنی به کلاس ارائه دهد.
  - ۳- با افزودن «ناپذیر» به کلمات، واژگان جدید بسازد و در جملات به کار ببرد.
  - ۴- متنی را با افزودن کلمات ربط کامل کند.
  - ۵- متنی متناسب با تصاویر متوالی بنویسد.
  - ۶- معنای کلمات را بداند و با املا درستی بنویسد.

درس ۱۲: اتفاق ساده

موضوع(های) یادگیری

معنی کلمه- املا- درک مطلب- معنی و مفهوم «اتفاق ساده»- گروه اسمی (صفت)- بند مقدمه- موضوع کوچک‌تر- معنی و مفهوم «دوست بچه‌های خوب»- معنی و مفهوم «نگاه پنهان»

هدف(های) آموزشی

- از دانش‌آموز انتظار می‌رود:
- ۱- شعر را با لحن مناسب بخواند و به پرسش‌ها پاسخ بدهد.
  - ۲- رویدادها را به ترتیب بیان کند.
  - ۳- متن را روان بخواند و فعالیت‌ها را انجام دهد.
  - ۴- معنای کلمات را بداند و با املا درستی بنویسد.
  - ۵- کلمات ربط را به درستی به کار بیند.
  - ۶- در نوشتار، احساسات و عواطف خود را بیان کند.

درس ۱۳: لطف حق

موضوع(های) یادگیری

معنی کلمه- املا- درک مطلب- معنی و مفهوم «لطف حق»- نشانه‌های ساختار بلاغی (بعد، سپس)- حفظ شعر

هدف(های) آموزشی

- از دانش‌آموز انتظار می‌رود:
- ۱- شعر را با لحن مناسب بخواند، حفظ کند و به پرسش‌ها پاسخ بدهد.
  - ۲- درباره‌ی شاعر بزرگ ایران «پروین اعتصامی» تحقیق کند و متن کوتاهی بنویسد.
  - ۳- واژه‌هایی با کلمات تکرار شده را در جملات به کار گیرد.
  - ۴- کلمات «بعد» و «سپس» را برای ربط دادن مفهوم جملات به کار گیرد.
  - ۵- داستان شعر را با توجه به پیام و محتوای آن بنویسد.
  - ۶- معنای کلمات را بداند و با املا درستی بنویسد.

درس ۱۴: ادب از که آموختی؟

موضوع(های) یادگیری

معنی کلمه- املا- درک مطلب- معنی و مفهوم «ادب از که آموختی؟»- اجزای جمله- نشانه‌های ساختار بلاغی- بند نتیجه‌گیری- کلمات هم‌خانواده- کلمات ترتیبی

هدف(های) آموزشی

- از دانش‌آموز انتظار می‌رود:
- ۱- متن‌ها را روان بخواند و به زبان امروزی بازگو کند.
  - ۲- اجزای جمله را در نمودار قرار دهد.
  - ۳- کلمات هم‌خانواده را در یک گروه قرار دهد.
  - ۴- کلمات ترکیبی را بشناسد و با استفاده از کلمات ترتیبی یک متن بنویسد.
  - ۵- با نوشتن بند آخر (نتیجه‌گیری) نوشته‌ی خود را کامل کند.
  - ۶- معنای کلمات را بداند و با املا ی درست بنویسد.

درس ۱۵: شیر و موش

موضوع(های) یادگیری

معنی کلمه- املا- درک مطلب- معنی و مفهوم «شیر و موش»- پسوند «زار»- کلمات هم‌خانواده- معنی و مفهوم «هفت مروارید سرخ»

هدف(های) آموزشی

- از دانش‌آموز انتظار می‌رود:
- ۱- شعر را با لحن مناسب بخواند و به پرسش‌ها پاسخ بدهد.
  - ۲- معنای کلمات را بداند و با املا ی درست بنویسد.
  - ۳- با افزودن پسوند «زار» واژگان جدید بسازد.
  - ۴- کلمات هم‌خانواده را بشناسد.
  - ۵- مَثَل مربوط به تصویر یا حکایت را شناسایی کند.
  - ۶- نوشته‌ی ناتمام را با توجه به محتوا و جملات مرتبط کامل کند.

درس ۱۶: پرسشگری

موضوع(های) یادگیری

معنی کلمه- املا- درک مطلب- معنی و مفهوم «پرسشگری»- عناصر جمله- حفظ شعر

هدف(های) آموزشی

- از دانش‌آموز انتظار می‌رود:
- ۱- متن‌ها را با لحن مناسب بخواند و به پرسش‌ها پاسخ بدهد.
  - ۲- درباره‌ی ابوریحان بیرونی تحقیق کند و متنی بنویسد.
  - ۳- عناصر سازنده‌ی جمله را گسترش دهد و جملاتی با چهار بخش بنویسد.
  - ۴- معنای کلمات را بداند و با املا ی درست بنویسد.
  - ۵- شعر را با لحن مناسب بخواند و حفظ کند و نام شاعر را بداند.
  - ۶- درباره‌ی یک موضوع، با رعایت اصول پرسشگری، متن مناسبی بنویسد.

درس ۱۷: مدرسه هوشمند / نیایش

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- متن‌ها را با لحن مناسب بخواند و به پرسش‌ها پاسخ بدهد.
- ۲- با پسوند «-نده» کلمات جدید بسازد و در جملات به کار ببرد.
- ۳- مدرسه‌ی هوشمند و مدرسه‌ی معمولی را مقایسه و تفاوت‌ها را بیان کند.
- ۴- کلمات را با توجه به مفهوم مرتب کند.
- ۵- متنی با موضوع مشخص بنویسد.
- ۶- معنای کلمات را بداند و با املای درست بنویسد.
- ۷- شعر نیایش را با لحن مناسب بخواند، حفظ کند و به زبان ساده بازگو کند.
- ۸- درباره‌ی عطر نیشابوری تحقیق کند و متن کوتاهی بنویسد.

موضوع(های) یادگیری

معنی کلمه- املای- درک مطلب- معنی و مفهوم
«مدرسه‌ی هوشمند»- پسوند «-نده»- انشانویسی-
معنی و مفهوم «قاضی کوچک»- ترتیب رویدادها-
معنی و مفهوم «نیایش»- برنامه‌ریزی

کتاب هدیه‌های آسمان

پایه چهارم دبستان

کتاب هدیه‌های آسمان چهارم دبستان دریک نگاه

❖ در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

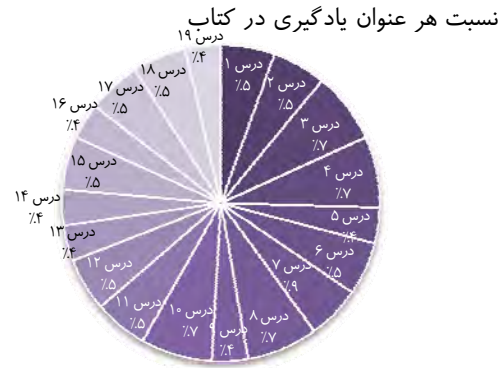
اهداف دوره تحصیلی	ساحت تعلیم و تربیت
۱. با درک مفهوم اولیه هر یک از اصول دین، پذیرش و احساس تعلق خاطر خود نسبت به آن را نشان دهد. ۲. با مطالعه روش زندگی و آموزه‌های اخلاقی پیشوایان دینی (عزت نفس، تکریم والدین، احترام به طبیعت و دیگران، وفای به عهد) و شناخت احکام مورد نیاز، الگوهای را برای عمل صالح شناسایی کند و در زندگی به کار گیرد. ۳. با قرائت صحیح و روان، درک مفاهیم عینی و انس با قرآن کریم، آموزه‌های آن را در زندگی به کار گیرد.	اعتقادی، عبادی و اخلاقی
۱. با شناسایی و درک اهمیت عناصر زیبایی‌ساز در پیرامون خود، فضای زندگی خویش را بهبود بخشد. ۲. با خلق یک اثر هنری با استفاده از معیارهای زیبایی‌شناسی، قدرت تخیل، تجسم و ایده‌پردازی خود را تقویت کند. ۳. با شناخت اصول اولیه زیبایی‌شناسی، یک پدیده طبیعی یا اثر هنری را بررسی و چگونگی تأثیر آن را بر خود توصیف کند.	زیبایی‌شناسی و هنری
۱. با شناسایی ویژگی‌ها، نیازها و توانمندی‌های جسمی - حرکتی و روانی خود، الگوی رفتاری متناسب با موقعیت‌های مختلف را انتخاب کند و سطح سلامت و شادابی خود را ارتقاء دهد. ۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهداشت، سلامت، تفریحات سالم، تربیت بدنی و فعالیت‌های ورزشی، تأثیرگذاری آن را بر سلامت خود و دیگران مورد بررسی قرار دهد. ۳. با شناسایی محیط زندگی خود، تأثیر الگوی رفتاری خویش بر محیط زیست به مثابه آیات الهی را تبیین کند و عملکرد خود را بهبود بخشد.	زیستی و بدنی
۱. با استفاده از مهارت‌های کار علمی و تفکر، پدیده‌های طبیعی (آیات الهی) و الگوها و روابط ریاضی را مطالعه کند و نتایج آن را برای حل مسائل روزمره زندگی بکار گیرد. ۲. با استفاده از مهارت‌های کار با دیگران، ایده‌ها و یافته‌های حاصل از فعالیت‌های علمی- پژوهشی (فردی و گروهی) را با دیگران به مشارکت بگذارد. ۳. با استفاده از یافته‌های علمی و فناوریانه و بهره‌گیری از مهارت‌های پایه فناوری، کالاها و وسایل مورد استفاده در زندگی روزمره را بررسی و ایده‌هایی برای بهبود کیفیت و استفاده مسئولانه از منابع پیشنهاد کند.	علمی و فناوریانه
۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی خانوادگی و اجتماعی و بکارگیری رفتار سازنده و مسالمت‌جویانه، از قوانین و مقررات به صورت آزادانه و سازنده پیروی کند. ۲. با شناخت تغییرات محیط طبیعی و اجتماعی در گذر زمان، تأثیر آن را در زندگی خود تبیین کند. ۳. با کسب مهارت‌های شهروندی، نقش‌ها و وظایف خود را در قبال جامعه محلی با مشارکت در فعالیت‌ها و برنامه‌های زیست محیطی، فرهنگی، سیاسی اجتماعی انجام دهد.	اجتماعی و سیاسی
۱. با شناسایی مفاهیم عمومی اقتصاد (تولید، توزیع و مصرف) و درک نقش مسئولیت‌پذیری و انضباط مالی در فعالیت‌های اقتصادی، روش‌هایی را برای حل مسائل ساده اقتصادی شناسایی کند و به کار گیرد. ۲. با کسب مهارت‌های اصلی کارآفرینی، قدرت تخیل و خلاقیت خود را برای تولید یک محصول یا خدمت اجرا و نتایج آن را تحلیل کند. ۳. با درک مفاهیم اخلاق اقتصادی (کار و تلاش، رعایت حق الناس، نیکوکاری، امانتداری، پرهیز از اسراف و تبذیر)، رفتار خود در زندگی شخصی و ارتباط با دیگران را بر مبنای آن سازمان دهد و عمل کند.	اقتصادی و حرفه‌ای

❖ جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی بدانیم.

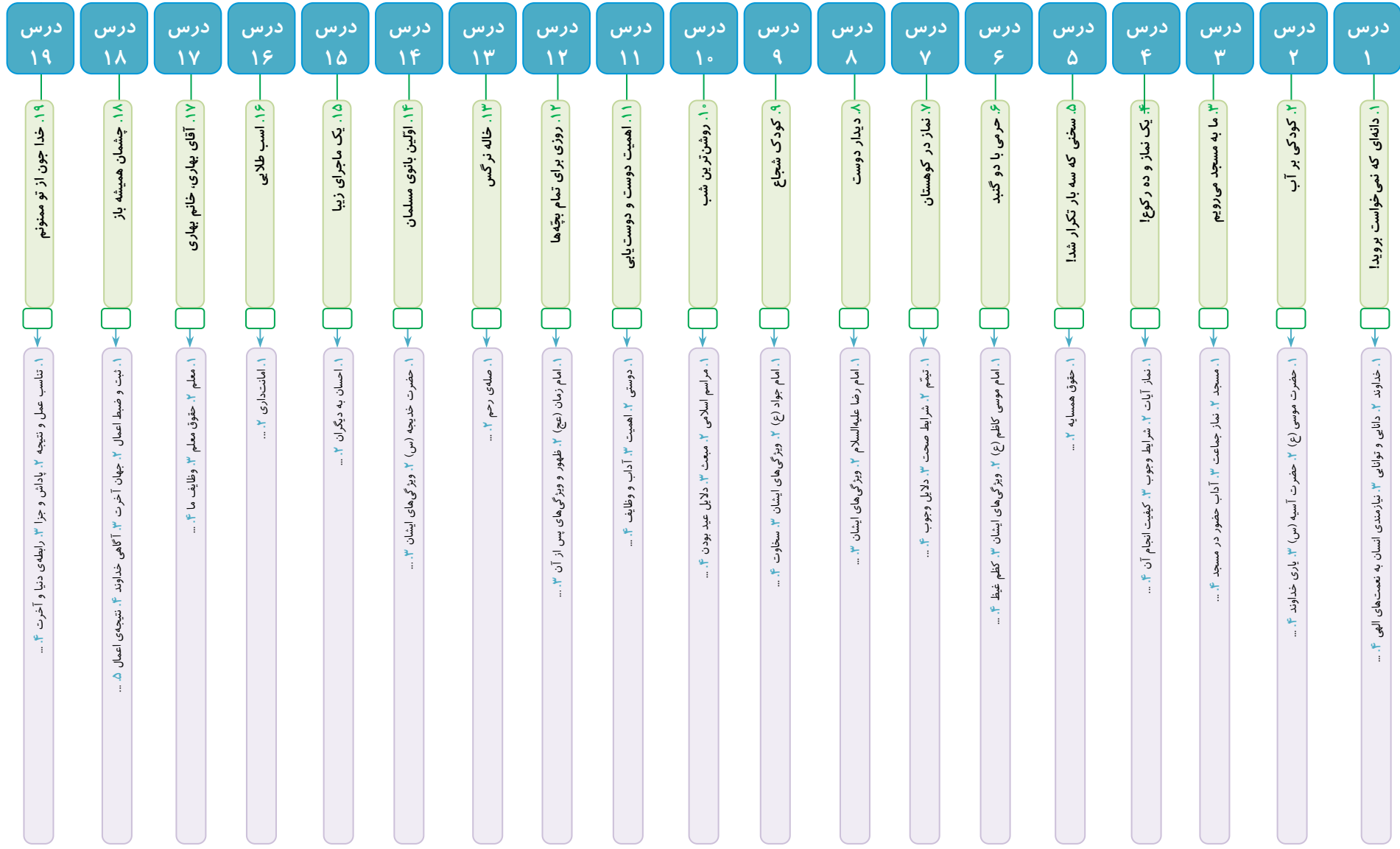
○	۶. کار و فن آوری	○	۵. سلامت و تربیت بدنی	○	۴. فرهنگ و هنر	○	۳. زبان و ادبیات فارسی	●	۲. قرآن و عربی	۱. حکمت و معارف اسلامی
○	۱۲. بوم (برنامه ویژه مدرسه)	○	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بنیان خانواده	○	۱۰. زبان‌های خارجی	○	۹. علوم تجربی	○	۸. ریاضیات	۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی

❖ با مشخصات کمی این کتاب آشنا شویم.

۱	عنوان یادگیری (فصل)	-
۲	واحد یادگیری (درس)	۱۹
۳	موضوع یادگیری	۴۷
۴	تعداد صفحه	۱۱۸
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	برایم بگو، ایستگاه فکر، تدبر کنیم، بررسی کنید، کامل کنید، ایستگاه خلاقیت، گفت و گو کنید، بین وبگو، بگرد و پیدا کن، همخوانی کنیم، تمرین کنید، به کار بندیم، دعا کنیم، با خانواده

نقشه مفهومی کتاب هدیه‌های آسمان چهارم دبستان

عنوان یادگیری

۱۹ واحد یادگیری

۳۷ موضوع یادگیری

۱

واحد یادگیری

دانه‌ای که نمی‌خواست برود!

موضوع(های) یادگیری

خداوند - دانایی و توانایی - نیازمندی انسان به نعمت‌های الهی

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می‌رود:
- ۱- با دانایی و توانایی خداوند از طریق توجه به نعمت‌ها آشنا شود.
  - ۲- با خداوند به عنوان رفیع‌کننده‌ی نیازهای مختلف آشنا شود.
  - ۳- نسبت به خداوند احساس دلگرمی و علاقه پیدا کند.
  - ۴- از دعاهای مناسب برای گفتگو با خداوند بهره بگیرد.
  - ۵- توانایی تدبیر در آیه را به دست آورد و ارتباط آن را با موضوع درس درک کند.

۲

واحد یادگیری

کودکی بر آب

موضوع(های) یادگیری

حضرت موسی (ع) - حضرت آسیه (س) - یاری خداوند

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می‌رود:
- ۱- با حضرت موسی (ع) به عنوان یکی از پیامبران بزرگ الهی آشنا شود و نمونه‌هایی از رفتارهای ایشان را بیاموزد.
  - ۲- با حضرت آسیه (س) به عنوان یکی از شخصیت‌های دینی آشنا شود و نمونه‌هایی از رفتارهای ایشان را بیاموزد.
  - ۳- نسبت به شخصیت حضرت موسی (ع) و آسیه (س) علاقه‌مند شود و به آنان ادای احترام کند و از آن‌ها الگو بگیرد.
  - ۴- نسبت به خداوند به عنوان پشتیبان همیشگی انسان دلگرم شود.
  - ۵- با نمونه‌هایی از یاری خداوند نسبت به بندگانش آشنا شود.
  - ۶- برای الگو گرفتن از اعمال و رفتار شخصیت‌های درس تلاش کند.
  - ۷- توانایی تفکر در آیات را به دست آورد و ارتباط آن را با موضوع درس درک کند.

۳

واحد یادگیری

ما به مسجد می‌رویم

موضوع(های) یادگیری

مسجد - نماز جماعت - آداب حضور در مسجد

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می‌رود:
- ۱- با آداب حضور در مسجد و نماز جماعت و برخی از احکام آن آشنا شود.
  - ۲- با فواید و ثمرات مسجد و نماز جماعت آشنا شود.
  - ۳- برخی از مساجد مهم را بشناسد.
  - ۴- توانایی تدبیر در آیه را به دست آورد و ارتباط آن را با موضوع درس درک کند.

یک نماز و ده رکوع!

موضوع(های) یادگیری

نماز آیات- شرایط وجوب- کیفیت انجام آن

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- با شرایط وجوب نماز آیات آشنا شود.
- ۲- با نحوه‌ی انجام و احکام نماز آیات آشنا شود.
- ۳- نماز آیات را به شیوه‌ی صحیح ادا نماید.
- ۴- رابطه‌ی حوادث دنیا با قدرت خداوند را درک کند.

سخنی که سه بار تکرار شد!

موضوع(های) یادگیری

حقوق همسایه

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- با اهمیت رعایت حقوق همسایه در اسلام آگاه شود.
- ۲- با وظایف خود در برابر همسایه‌ها آشنا شود.
- ۳- برای انجام وظایف نسبت به همسایه‌ها تلاش کند.
- ۴- در برابر اعمال و رفتارشان در مقابل همسایه‌ها احساس مسئولیت کند.
- ۵- توانایی تدبیر در آیه را به دست آورد و ارتباط آن را با موضوع درس درک کند.

حرمی با دو گنبد

موضوع(های) یادگیری

امام موسی کاظم (ع)- ویژگی‌های ایشان- کظم غیظ

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- امام موسی کاظم علیه‌السلام را به عنوان امام هفتم بشناسد.
- ۲- با ویژگی‌ها و شخصیت امام موسی کاظم علیه‌السلام آشنا شود.
- ۳- نسبت به امام هفتم احساس علاقه و احترام پیدا کند.
- ۴- با مفهوم کظم غیظ آشنا شود و برای انجام آن تلاش کند.
- ۵- توانایی تدبیر در آیه را به دست آورد و ارتباط آن را با موضوع درس درک کند.

۷

واحد یادگیری

نماز در کوهستان

موضوع(های) یادگیری

تیّم، شرایط صحت، دلایل وجوب

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- با تیّم و احکام آن آشنا شود.
- ۲- شرایط و مراحل تیّم را بشناسد.
- ۳- تیّم را به شیوهی درست انجام دهد.

۸

واحد یادگیری

دیدار دوست

موضوع(های) یادگیری

امام رضا علیه‌السلام - ویژگی‌های ایشان

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- امام رضا (ع) را به عنوان امام هشتم بشناسد.
- ۲- با ویژگی‌های شخصیتی و تاریخ زندگی امام رضا (ع) آشنا شود.
- ۳- نسبت به امام رضا (ع) علاقه پیدا کند و از ایشان الگو بگیرد.
- ۴- با برخی از آداب زیارت و نحوهی دعا کردن آشنا شود.

۹

واحد یادگیری

کودک شجاع

موضوع(های) یادگیری

امام جواد (ع) - ویژگی‌های ایشان - سخاوت

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- امام جواد (ع) را به عنوان امام نهم بشناسد.
- ۲- با ویژگی‌ها، شخصیت و تاریخ زندگی امام جواد (ع) آشنا شود.
- ۳- نسبت به امام جواد (ع) علاقه پیدا کند و از ایشان الگو بگیرد.
- ۴- توانایی تفکر در آیه را به دست آورد و ارتباط آن با موضوع درس را درک کند.

۱۰

واحد یادگیری

روشن‌ترین شب

موضوع(های) یادگیری

مراسم اسلامی - مبعث - دلایل عید بودن

هدف(های) آموزشی

از دانش‌آموز انتظار می‌رود:

- ۱- با عید مبعث از اعیاد بزرگ مسلمین آشنا شود و دلیل عید بودن آن را بفهمد.
- ۲- با برانگیخته شدن پیامبر (ص) به نبوت در مبعث آگاه شود.
- ۳- توانایی تفکر در آیه را به دست آورد و ارتباط آن را با درس درک کند.

۱۱

واحد یادگیری

اهمیت دوست و دوست‌یابی

موضوع(های) یادگیری

دوستی، اهمیت، آداب و وظایف

هدف(های) آموزشی

از دانش‌آموز انتظار می‌رود:

- ۱- با اهمیت دوست در زندگی آشنا شود.
- ۲- با وظایف دوستان نسبت به یکدیگر آشنا شود.
- ۳- برای انتخاب دوست خوب، تلاش کند.
- ۴- توانایی تفکر در آیه و روایات را به دست آورد و ارتباط آن را با موضوع درس درک کند.

۱۲

واحد یادگیری

روزی برای تمام بچه‌ها

موضوع(های) یادگیری

امام زمان (عج) - ظهور و ویژگی‌های پس از آن

هدف(های) آموزشی

از دانش‌آموز انتظار می‌رود:

- ۱- با ظهور امام زمان علیه‌السلام آشنا شود.
- ۲- ویژگی‌های پس از ظهور امام زمان علیه‌السلام را بشناسد.
- ۳- نسبت به امام زمان علیه‌السلام احساس علاقه و احترام پیدا کند.
- ۴- توانایی تفکر در آیه را به دست آورد و ارتباط آن را با موضوع درس درک کند.

۱۳

واحد یادگیری

خاله نرگس

موضوع(های) یادگیری

صله‌ی رحم

هدف(های) آموزشی

از دانش‌آموز انتظار می‌رود:

- ۱- با جایگاه و اهمیت صله‌ی رحم در اسلام آشنا شود.
- ۲- با توصیه‌ی پیشوایان دینی بر اهمیت صله‌ی رحم آشنا شود.
- ۳- آداب، آثار و نتایج صله‌ی رحم را بشناسد.
- ۴- برای انجام صله‌ی رحم تلاش کند.

۱۴

واحد یادگیری

اولین بانوی مسلمان

موضوع(های) یادگیری

حضرت خدیجه (س) - ویژگی‌های ایشان

هدف(های) آموزشی

از دانش‌آموز انتظار می‌رود:

- ۱- با شخصیت حضرت خدیجه (س) به عنوان یکی از زنان مؤمن آشنا شود.
- ۲- با جایگاه حضرت خدیجه (س) در تاریخ اسلام آشنا شود.
- ۳- نسبت به حضرت خدیجه (س) علاقه پیدا کند و از ایشان الگو بگیرد.

۱۵

واحد یادگیری

یک ماجرای زیبا

موضوع(های) یادگیری

احسان به دیگران

هدف(های) آموزشی

از دانش‌آموز انتظار می‌رود:

- ۱- به اهمیت کمک به دیگران پی ببرد و نمونه‌هایی از آن را بیان کند.
- ۲- برای کمک به دیگران اشتیاق نشان دهد و تلاش کند.
- ۳- توانایی تفکر در آیه را به دست آورد و ارتباط آن را با موضوع درس درک کند.

۱۶

واحد یادگیری

اسب طلایی

موضوع(های) یادگیری

امانت‌داری

هدف(های) آموزشی

از دانش‌آموز انتظار می‌رود:

- ۱- امانت‌داری را به عنوان یک ضرورت و وظیفه بشناسد و با چگونگی آن آشنا شود.
- ۲- برای امانت‌داری تلاش کند.
- ۳- توانایی تفکر در آیه را به دست آورد و ارتباط آن را با موضوع درس درک کند.

آقای بهاری، خانم بهاری

موضوع(های) یادگیری

معلم - حقوق معلم - وظایف ما

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- با ضرورت و شیوه‌های احترام به معلم و حقوق او آشنا شود.
- ۲- روحیه‌ی تشکر و قدردانی نسبت به معلم را در خود تقویت کند.
- ۳- به معلم ادای احترام کند.
- ۴- توانایی تفکر در آیه را به دست آورد و ارتباط آن را با موضوع درس درک کند.

چشمان همیشه باز

موضوع(های) یادگیری

ثبت و ضبط اعمال - جهان آخرت - آگاهی خداوند - نتیجه‌ی اعمال

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- با مفهوم ثبت و ضبط اعمال و آگاهی خدا از آن‌ها آشنا شود.
- ۲- به انجام کارهای نیک برای بهره‌مندی از پاداش در بهشت تمایل نشان دهد و تلاش کند.
- ۳- توانایی تفکر در آیه را به دست آورد و ارتباط آن را با موضوع درس درک کند.

خدا جون از تو ممنوم

موضوع(های) یادگیری

تناسب عمل و نتیجه - پاداش و جزا - رابطه‌ی دنیا و آخرت

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- با تناسب عمل و نتیجه‌ی آن در زندگی آشنا شود.
- ۲- به انجام کارهای نیک تمایل نشان دهد.
- ۳- توانایی تفکر در آیات را به دست آورد و ارتباط آن را با موضوع درس درک کند.

کتاب ریاضے

پایہ چہارم دبستان

کتاب ریاضه چهارم دبستان دریک نگاه

❖ در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

اهداف دوره تحصیلی	ساحت تعلیم و تربیت
۱. با درک وجه استدلالی و عقلانی معارف دینی، در مواجهه با پرسش‌ها و مسائل، پاسخ‌های متقاعدکننده‌ای را با تکیه بر منابع و شواهد دینی ارائه کند و تأثیر آن را مورد ارزیابی قرار دهد. ۲. با الگوگیری از سیره پیشوایان دینی، نقش ایشان را در احیای دین و ترسیم آینده بشریت (جامعه عدل مهدوی: عدالت‌خواهی، ظلم‌ستیزی، صلح‌جویی، عمران و آبادی) تبیین کند و دلالت‌های آن را در موقعیت‌های مختلف زندگی فردی و اجتماعی به کار گیرد. ۳. با باور به ظرفیت‌های قرآن و جاودانگی دین اسلام (جامعیت، ثبات، سازگاری با فطرت، پویایی نسبت به نیازهای حال و آینده) قادر است از آن برای حل نمونه‌ای از مسایل دنیای امروز استفاده کند.	اعتقادی، عبادی و اخلاقی
۱. با مطالعه آثار و مسایل حوزه هنر (رابطه هنر با: فناوری، اقتصاد، فرهنگ، اخلاق ...)، آن‌ها را بر اساس اصول زیبایی‌شناسی و ارزشی، نقد و تأثیر آن را بر خود و جامعه ارزیابی کند. ۲. با بکارگیری قدرت تخیل و ذوق هنری، اثری فرهنگی هنری را خلق کند و آن را بر اساس معیارهای زیبایی‌شناسی مورد ارزیابی قرار دهد. ۳. با انتخاب و بررسی آثار فرهنگی هنری بر مبنای اصول ارزشی و زیبایی‌شناسی، نقش هنر را به عنوان زبان مشترک میان انسان‌ها در بستر زمان و مکان تبیین نماید.	زیبایی‌شناسی و هنری
۱. عوامل فرهنگی اجتماعی، اقتصادی و سیاسی تأثیرگذار بر سلامت و توانایی جسمانی، روانی، اجتماعی و معنوی خود را شناسایی کند و با به‌کارگیری راهبردهای زندگی شایسته، به الگوی رفتاری پایداری دست یابد. ۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهبود سبک زندگی، تفریحات سالم، تربیت‌بدنی و ورزش، سالم‌سازی محیط زیست و عام‌المنفعه مسئولیت‌های خویش را نسبت به حفظ آفریده‌های خداوند و سلامت خود، خانواده و جامعه انجام دهد و میزان تأثیرگذاری آن را ارزیابی کند. ۳. با مطالعه مسایل و مشکلات محیط زیست در سطح ملی و جهانی و شناخت کارکرد نهادهای اجتماعی، به عنوان دوست‌دار و فعال زیست‌محیطی برای اصلاح و بهبود پایدار آن ایفای نقش کند.	زیستی و بدنی
۱. با تحلیل و ارزیابی الگوها و روابط حاکم بر پدیده‌های انسانی، طبیعی (آیات الهی) و حل مسایل ریاضی از مدل‌سازی برای شناخت و حل مسایل واقعی زندگی استفاده کند. ۲. طی یک فرایند کار مشارکتی در سطح مدرسه، ایده‌ها و یافته‌های علمی- فناورانه را درباره یک موضوع مطالعه و آزمایش کند و یافته‌های خود را با رعایت اخلاق علمی در سطح فرامدرسه‌ای ارائه کند. ۳. با بهره‌گیری از سواد فناوری و بررسی وضعیت آینده / تحولات علمی و فناوری، ایده خود را در قالب یک طرح یا محصول ارائه کند.	علمی و فناورانه
۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی اجتماعی- سیاسی، مسایل جامعه (مشکلات و آسیب‌های اجتماعی، زیست‌محیطی و ...) را شناسایی کند و وظایف خود را برای حل آن‌ها در راستای حفظ امنیت و منافع ملی، وحدت و انسجام اجتماعی انجام دهد. ۲. با بهره‌گیری از شیوه کنش اقماعی در تعاملات اجتماعی- سیاسی، مهارت گفتگو و مشارکت سازنده در فعالیت‌های جمعی و مدیریت مشارکتی را تجربه کند. ۳. با تحلیل سازوکارهای تکوین، تداوم و تغییر زندگی اجتماعی- سیاسی، موقعیت مکانی/ زمانی را انتخاب کند و وظایف و مسئولیت‌های اجتماعی- سیاسی مترتب بر آن را در سطح خانوادگی، محلی، ملی و بین‌المللی انجام دهد. ۴. با تحلیل و ارزیابی فرهنگ و تمدن ایرانی- اسلامی و سیر تحول آن، روش‌هایی را برای صیانت و گسترش این فرهنگ و تعامل میان فرهنگی در سطح محلی، ملی و بین‌المللی پیشنهاد کند.	اجتماعی و سیاسی
۱. با درک ابعاد و روند شکل‌گیری مسائل و تحولات اقتصادی در فضای واقعی و مجازی، الگوی رفتار اقتصادی خود، خانواده و جامعه را بررسی کند و روش‌هایی برای تدبیر معاش حلال به کار گیرد. ۲. با شناسایی تحولات عرصه اشتغال و سرمایه‌گذاری، صلاحیت‌های حرفه‌ای خود را ارزیابی و برای کسب و کار و نقش‌آفرینی اقتصادی در آینده برنامه‌ریزی کند. ۳. با شناخت عمومی از بخش‌ها و سیاست‌های کلان اقتصادی و درک رفتارهای مثبت و منفی بازیگران اقتصادی در سطح ملی و فراملی تأثیر آن را بر مسائل اقتصادی جامعه تحلیل کند.	اقتصادی و حرفه‌ای

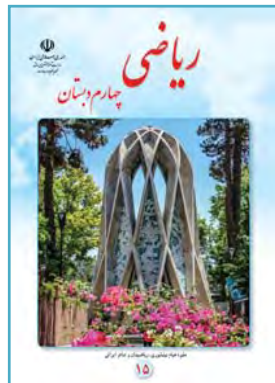
❖ جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی بدانیم.

○	۱. حکمت و معارف اسلامی	○	۲. قرآن و عربی	○	۳. زبان و ادبیات فارسی	○	۴. فرهنگ و هنر	○	۵. سلامت و تربیت بدنی	○	۶. کار و فن‌آوری
○	۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	●	۸. ریاضیات	○	۹. علوم تجربی	○	۱۰. زبان‌های خارجی	○	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بنیان خانواده	○	۱۲. بوم (برنامه ویژه مدرسه)

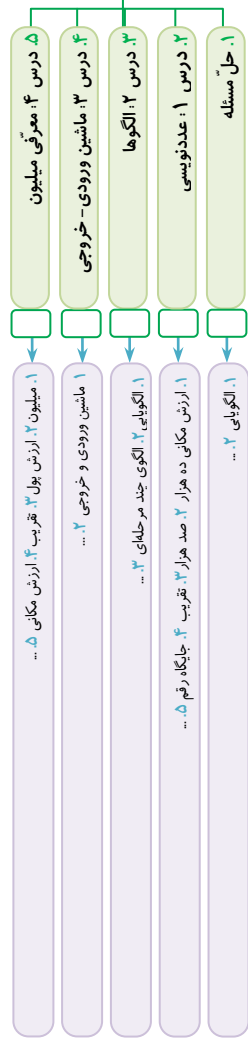
❖ با مشخصات کمی این کتاب آشنا شویم.

۱	عنوان یادگیری (فصل)	۷
۲	واحد یادگیری (درس)	۳۵
۳	موضوع یادگیری	۱۱۸
۴	تعداد صفحه	۱۵۴
۵	پیش‌نیاز	ریاضی سوم دبستان
۶	عناصر هر واحد یادگیری	تمرین، کار در کلاس، فعالیت، معما و سرگرمی، فرهنگ خواندن، فرهنگ نوشتن

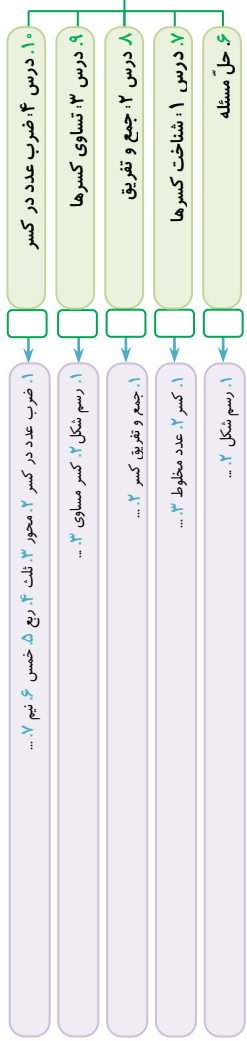
نسبت هر عنوان یادگیری در کتاب

اعداد و الگوها

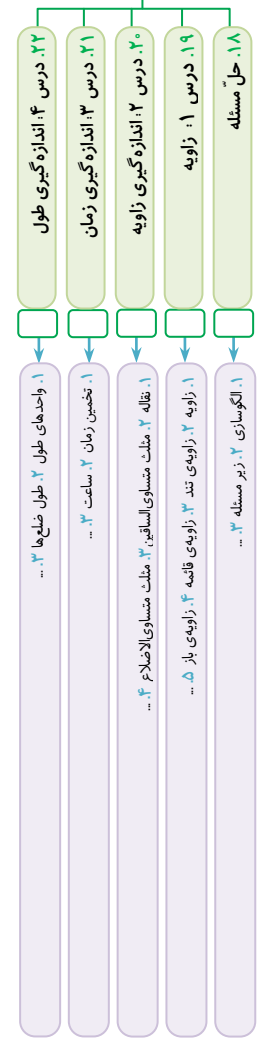
کسر

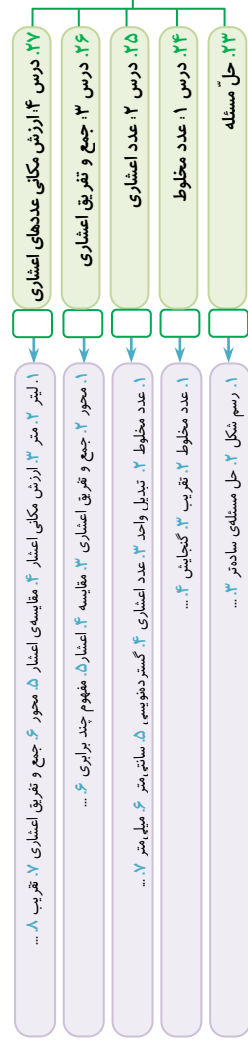
ضرب و تقسیم

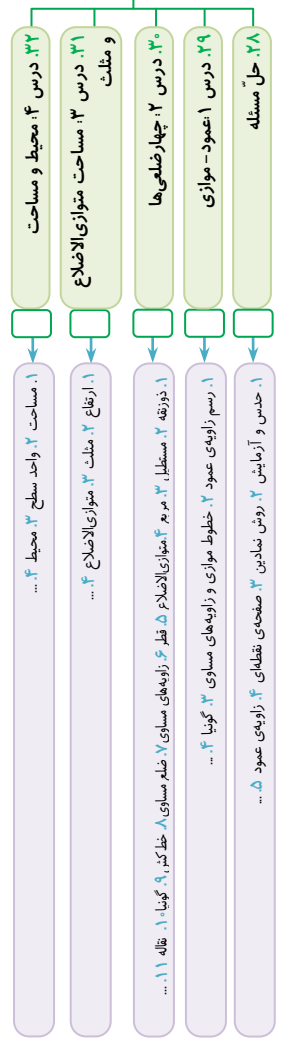
اندازه گیری

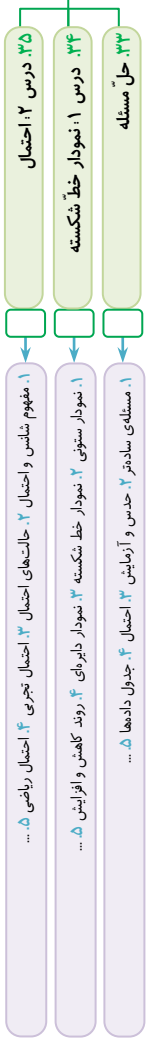
عدد مخلوط و عدد اعشاری

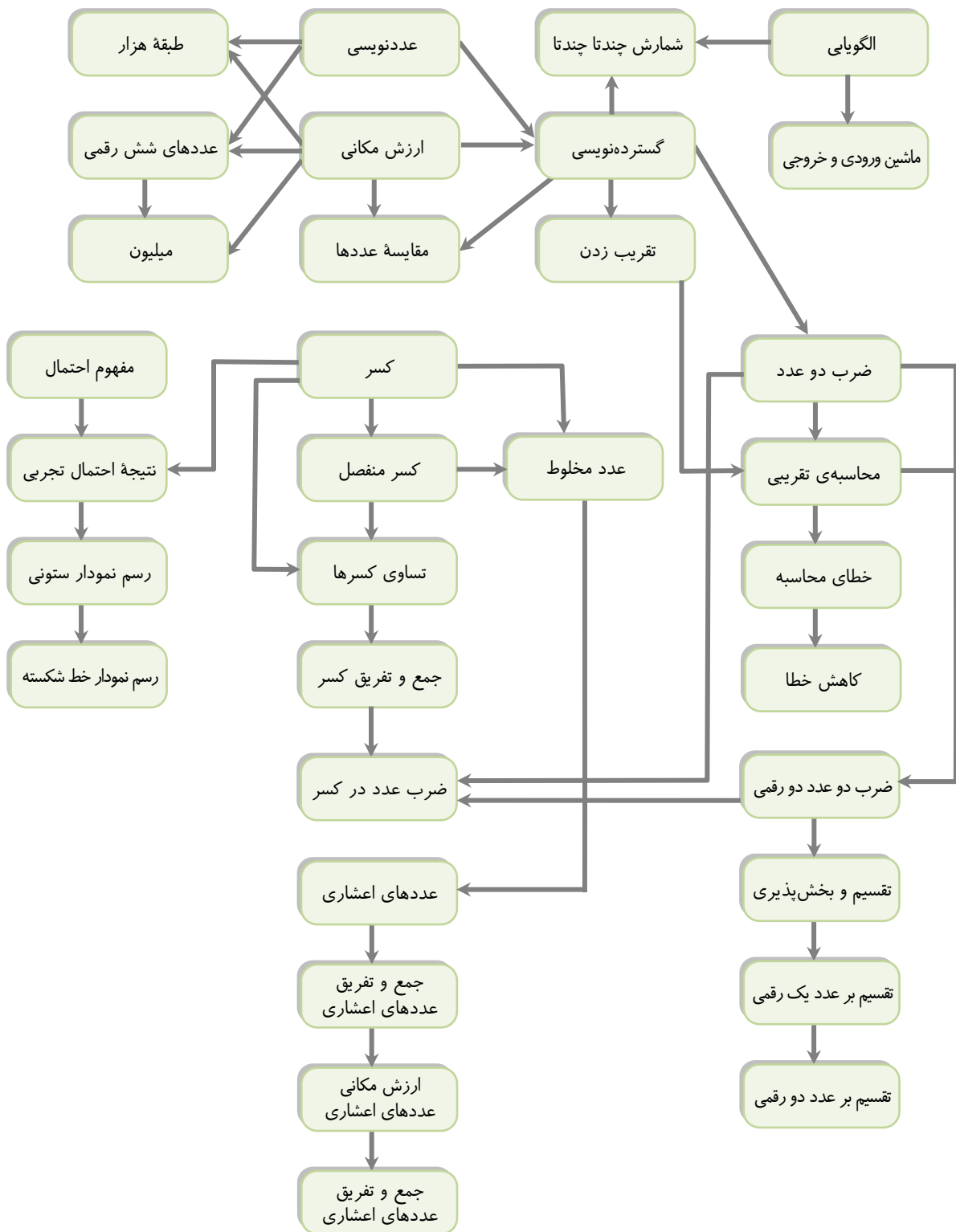

شکل های هندسی

آمار و احتمال

۱

واحد یادگیری

حل مسئله

موضوع(های) یادگیری

الگویابی

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- مسئله‌ها را از طریق الگویابی حل کند.
- ۲- از راهبردهای مختلف استفاده کند.

۲

واحد یادگیری

درس ۱: عددنویسی

موضوع(های) یادگیری

ارزش مکانی ده هزار- صد هزار- تقریب- جایگاه رقم

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- عددنویسی را به یاد بیاورد و در عددهای تا ۷ رقم به کار برد.
- ۲- با ارزش مکانی طبقه هزارها آشنا شود.
- ۳- عددهای تقریبی را پیدا کند.

۳

واحد یادگیری

درس ۲: الگوها

موضوع(های) یادگیری

الگویابی- الگوی چند مرحله‌ای

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- الگوها را به صورت عددی و شکلی تشخیص دهد.
- ۲- الگوهای چند مرحله‌ای را بررسی کند و آن‌ها را توضیح دهد.

۴

واحد یادگیری

درس ۳: ماشین ورودی - خروجی

موضوع(های) یادگیری

ماشین ورودی و خروجی

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- مفهوم ماشین‌های ورودی و خروجی را درک کند.
- ۲- عملیات ماشین را تشخیص دهد و ورودی خروجی را کامل کند.

۵

واحد یادگیری

درس ۴: معرفی میلیون

موضوع(های) یادگیری

میلیون - ارزش پول - تقریب - ارزش مکانی

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می رود:

- ۱- مهارت عددنویسی داشته باشد. عدد میلیون را بشناسد و درک درستی از آن داشته باشد.
- ۲- ارزش پولها را درک کند.
- ۳- بتواند برای عملیات شکل رسم کند، کار با چرتکه و جدول ارزش مکانی را یاد بگیرد.
- ۴- بتواند به خوبی مقایسه اعداد را انجام دهد.
- ۵- تقریب زدن اعداد را به خوبی انجام دهد.

۶

واحد یادگیری

حل مسئله

موضوع(های) یادگیری

رسم شکل

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می رود:

- ۱- از راهبرد رسم شکل در مسائل مختلف استفاده کند.
- ۲- مهارت های مقایسه ی کسرها به کمک توصیه های کلاس سوم و همانند کردن مخرجها و استفاده از راهبرد حل مسئله ی ساده تر را به خوبی به کار برد.

۷

واحد یادگیری

درس ۱: شناخت کسرها

موضوع(های) یادگیری

کسر - عدد مخلوط

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می رود:

- ۱- با مفهوم کسر و رسم شکل (گسسته یا پیوسته) آشنا شود.
- ۲- مفهوم عدد مخلوط را درک کند.
- ۳- رسم شکل و نوشتن عدد مخلوط را یاد بگیرد.

۸

واحد یادگیری

درس ۲: جمع و تفریق

موضوع(های) یادگیری

جمع و تفریق کسر

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- مفهوم جمع و تفریق کسر را درک کند.
- ۲- جمع و تفریق به کمک شکل و عدد را تشخیص دهد و بتواند برای آن شکل رسم کند.
- ۳- مفهوم کسر واحد را درک کند.
- ۴- جمع و تفریق کسری را بدون شکل حل کند.

۹

واحد یادگیری

درس ۳: تساوی کسرها

موضوع(های) یادگیری

رسم شکل - کسر مساوی

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- مفهوم کسرهایی مساوی را به کمک شکل درک کند و در جمع و تفریق و مقایسه به کار برد.

۱۰

واحد یادگیری

درس ۴: ضرب عدد در کسر

موضوع(های) یادگیری

ضرب عدد در کسر - محور - ثلث - ربع - خمس - نیم

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- مفهوم ضرب عدد در کسر را درک کند.
- ۲- برای ضربها، شکل و محور رسم کند.
- ۳- از ضرب عدد در کسر در حل مسئله استفاده کند.
- ۴- مفاهیم کسری نیم، ثلث، ربع و خمس را به درستی توضیح دهد.
- ۵- مروری بر مطالب گذشته داشته باشد.

۱۱

واحد یادگیری

حل مسئله

موضوع(های) یادگیری

الگوسازی - حذف حالت نامطلوب

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- به کمک الگوسازی و حذف حالت‌های نامطلوب، به حل مسئله پردازد.

۱۲

واحد یادگیری

درس ۱: ضرب دو عدد دورقمی

موضوع(های) یادگیری

گسترده نویسی- ضرب دو رقمی در دو رقمی

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می رود:

- ۱- به کمک رسم شکل (مساحت)، ضرب دو عدد را حل کند.
- ۲- به کمک عملیات، ضرب دو عدد دو رقمی را حل کند.
- ۳- برای حل مسئله ها از ضرب به درستی استفاده کند.
- ۴- نوشتن عدد به صورت گسترده را در محاسبات به کار برد.

۱۳

واحد یادگیری

درس ۲: محاسبه حاصل ضرب

موضوع(های) یادگیری

محاسبه ی ضرب- خاصیت های ضرب- ضرب اعداد

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می رود:

- ۱- از روش های محاسباتی در ضرب ها استفاده کند.
- ۲- از خاصیت ضرب ۱۰ و ۱۰۰ و ... استفاده کند.
- ۳- مسأله های ضرب را حل کند.
- ۴- بتواند از ماشین حساب استفاده نکند.

۱۴

واحد یادگیری

درس ۳: محاسبه های تقریبی

موضوع(های) یادگیری

تقریب اعداد- خطا

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می رود:

تقریب اعداد، دهگان- صدگان- هزارگان را بدانند و خطای محاسبه را پیدا کنند.

۱۵

واحد یادگیری

درس ۴: تقسیم و بخش پذیری

موضوع(های) یادگیری

تقسیم - باقی مانده - مقسوم - مقسوم علیه -
خارج قسمت - محور - بخش پذیری

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می رود:
- ۱- مفهوم و اجزاء تقسیم را به خوبی درک کند.
  - ۲- از رسم شکل و محور در تقسیم استفاده کند.
  - ۳- بتواند محاسبه تقسیم را به خوبی انجام دهد.
  - ۴- با مفهوم بخش پذیری آشنا شود.
  - ۵- مسئله های تقسیم را حل کند.

۱۶

واحد یادگیری

درس ۵: تقسیم بر عددهای یک رقمی

موضوع(های) یادگیری

تقسیم - رسم شکل - مسئله

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می رود:
- ۱- مفهوم تقسیم را یاد بگیرد.
  - ۲- بتواند برای تقسیم شکل رسم کند.
  - ۳- بتواند تقسیم را مرحله به مرحله محاسبه کند.
  - ۴- بتواند مسئله ها را به کمک تقسیم و ضرب حل کند.
  - ۵- بتواند برای تقسیم های مختلف، مسئله طرح کند.

۱۷

واحد یادگیری

درس ۶: تقسیم بر عددهای دورقمی

موضوع(های) یادگیری

رسم شکل - تقریب - خلاصه نویسی - تقسیم

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می رود:
- ۱- بتواند برای تقسیم ها، شکل رسم کند.
  - ۲- برای حل تقسیم از تقریب استفاده کند.
  - ۳- از راه خلاصه برای حل تقسیم استفاده کند.
  - ۴- مسائل تقسیم و ضرب را حل کند.
  - ۵- بتواند تقسیم تقریبی را انجام دهد.

۱۸

واحد یادگیری

حل مسئله

موضوع(های) یادگیری

الگوسازی - زیر مسئله

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می رود:

- ۱- از طریق زیر مسئله و الگوسازی، مسئله را حل کند.
- ۲- زاویه و نام گذاری آن را به یاد بیاورد.
- ۳- زمان و واحدهای آن را به یاد بیاورد.

۱۹

واحد یادگیری

درس ۱: زاویه

موضوع(های) یادگیری

زاویه - زاویه تند - زاویه قائمه - زاویه باز

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می رود:

- ۱- زاویه و انواع آن را بشناسد و آن را به خوبی تشخیص دهد.
- ۲- بتواند به کمک نیم دایره، زاویه را اندازه گیری و مقایسه کند.

۲۰

واحد یادگیری

درس ۲: اندازه گیری زاویه

موضوع(های) یادگیری

نقاله - مثلث متساوی الساقین - مثلث متساوی الاضلاع

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می رود:

- ۱- از دو گونبای ۳۰ - ۶۰ و ۴۵ - ۴۵ جهت ساخت زاویه ها استفاده کند.
- ۲- زاویه های مساوی را در مثلث های متساوی الاضلاع و متساوی الساقین تشخیص دهد.
- ۳- زاویه ی ۳۶۰ درجه را بشناسد.

۲۱

واحد یادگیری

درس ۳: اندازه گیری زمان

موضوع(های) یادگیری

تخمین زمان - ساعت

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می رود:

- ۱- مفهوم زمان در واحد ثانیه را بشناسد.
- ۲- بتواند زمان را تخمین بزند.

۲۲

واحد یادگیری

درس ۴: اندازه گیری طول

موضوع(های) یادگیری

واحدهای طول - طول ضلع ها

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می رود:

- ۱- طول و واحدهای آن را به یاد بیاورد.
- ۲- نسبت های متری را به خوبی بشناسد.
- ۳- پاره خط های یک شکل را اندازه گیری کند و اندازه های مجهول شکل های هندسی را به دست آورد.

۲۳

واحد یادگیری

حل مسئله

موضوع(های) یادگیری

رسم شکل - حل مسئله ی ساده تر

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می رود:

- ۱- به کمک راهبرد رسم شکل و حل مسئله ی ساده تر، مسائل را حل کند.
- ۲- زمان تقریبی را به صورت عدد مخلوط بیان کند.

۲۴

واحد یادگیری

درس ۱: عدد مخلوط

موضوع(های) یادگیری

عدد مخلوط - تقریب - گنجایش

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می رود:

- ۱- عدد مخلوط را به کمک شکل و محور و ابزار مختلف بشناسد.
- ۲- عددهای مخلوط را مقایسه کند.
- ۳- مفهوم چند برابری در گنجایش را بیان کند.

۲۵

واحد یادگیری

درس ۲: عدد اعشاری

موضوع(های) یادگیری

عدد مخلوط - تبدیل واحد - عدد اعشاری -
گسترده نویسی - سانتی متر - میلی متر

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می رود:
- ۱- عدد اعشاری را به کمک عدد مخلوط با واحد 10^0 تایی بشناسد.
  - ۲- تبدیل واحدهای سانتی متر، متر و لیتر را به خوبی بداند.
  - ۳- مفهوم گنجایش ها را به کمک عدد اعشاری درک کند.
  - ۴- به کمک محور و شکل بتواند عدد اعشاری را نمایش دهد.
  - ۵- گسترده نویسی اعداد اعشاری را بداند.

۲۶

واحد یادگیری

درس ۳: جمع و تفریق اعشاری

موضوع(های) یادگیری

محور - جمع و تفریق اعشاری - مقایسه - اعشار -
مفهوم چند برابری

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می رود:
- ۱- مفهوم جمع و تفریق اعشاری را درک کند.
  - ۲- جمع و تفریق اعشاری را به صورت محاسبه ای حل کند.
  - ۳- عددهای اعشاری را با یکدیگر مقایسه کند.
  - ۴- مفهوم چند برابری عددهای صحیح نسبت به عدد $1/10$ را درک کند.
  - ۵- مسائل اعشاری جمع و تفریق را حل کند.

۲۷

واحد یادگیری

درس ۴: ارزش مکانی عددهای اعشاری

موضوع(های) یادگیری

لیتر - متر - ارزش مکانی اعشار - مقایسه ی اعشار -
محور - جمع و تفریق اعشاری - تقریب

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می رود:
- ۱- تبدیل واحدهای لیتر و متر را به خوبی بداند.
  - ۲- برای اعداد اعشاری، جدول ارزش مکانی رسم کند و بتواند اعداد اعشاری را از جدول خارج کند.
  - ۳- بتواند بدون جدول ارزش مکانی، جمع و تفریق را محاسبه کند.
  - ۴- حاصل تقریبی جمع و تفریق ها را محاسبه کند.
  - ۵- مسائل مربوط به جمع و تفریق اعداد اعشاری را حل کند.

۲۸

واحد یادگیری

حل مسئله

موضوع(های) یادگیری

حدس و آزمایش - روش نمادین - صفحه‌ی نقطه‌ای - زاویه‌ی عمود

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می‌رود:
- ۱- از راهبردهای حدس و آزمایش و روش نمادین، استفاده کند.
  - ۲- زاویه‌های عمود را تشخیص دهد.

۲۹

واحد یادگیری

درس ۱: عمود - موازی

موضوع(های) یادگیری

رسم زاویه‌ی عمود - خطوط موازی و زاویه‌های مساوی - گونیا

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می‌رود:
- ۱- از یک نقطه، خط عمود رسم کند.
  - ۲- زاویه‌های مساوی در دو خط موازی و یک خط مورب را تشخیص دهد.
  - ۳- بتواند به کمک گونیا دو خط موازی رسم کند.

۳۰

واحد یادگیری

درس ۲: چهارضلعی‌ها

موضوع(های) یادگیری

دوزنقه - مستطیل - مربع - متوازی‌الاضلاع - قطر - زاویه‌های مساوی - ضلع مساوی - خط کش - گونیا - نقاله

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می‌رود:
- ۱- با دوزنقه و متوازی‌الاضلاع آشنا باشد.
  - ۲- قطر و خصوصیات آن را به خوبی بشناسد.
  - ۳- در اشکال هندسی، اندازه‌ها و زاویه‌ها را به دست بیاورد.
  - ۴- بتواند به کمک ابزار (خط کش - گونیا - نقاله)، اشکال را رسم کند.

۳۱

واحد یادگیری

درس ۳: مساحت متوازی‌الاضلاع و مثلث

موضوع(های) یادگیری

ارتفاع - مثلث - متوازی‌الاضلاع

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می‌رود:
- ۱- ارتفاع و ضلع مقابل هر رأس را بشناسد.
  - ۲- به کمک مساحت مستطیل، مساحت متوازی‌الاضلاع و مثلث را درک کند.

۳۲

واحد یادگیری

درس ۴: محیط و مساحت

موضوع(های) یادگیری

مساحت - واحد سطح - محیط

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- مساحت شکل‌های هندسی مختلف را محاسبه کند.
- ۲- محیط و مساحت در صفحه شطرنجی را به دست بیاورد.
- ۳- مساحت و محیط شکل‌های ترکیبی را محاسبه کند.

۳۳

واحد یادگیری

حل مسئله

موضوع(های) یادگیری

مسئله‌ی ساده‌تر - حدس و آزمایش - احتمال - جدول داده‌ها

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- به کمک حل مسئله‌ی ساده‌تر و حدس و آزمایش، مسائل را حل کند.
- ۲- آزمایش احتمال و جدول داده‌ها را به خوبی به یاد بیاورد.

۳۴

واحد یادگیری

درس ۱: نمودار خط شکسته

موضوع(های) یادگیری

نمودار ستونی - نمودار خط شکسته - نمودار دایره‌ای - روند کاهش و افزایش

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- نمودار ستونی مقایسه‌ای را به یاد بیاورد.
- ۲- تبادل اطلاعات جدول داده‌ها و نمودارها را به خوبی به یاد بیاورد.
- ۳- بتواند اطلاعات را در نمودار خط شکسته وارد کند و آن را بررسی کند.
- ۴- روند پیش‌بینی اتفاقات را به کمک نمودار خط شکسته حدس بزند.
- ۵- نمودارهای مناسب را انتخاب کند.

۳۵

واحد یادگیری

درس ۲: احتمال

موضوع(های) یادگیری

مفهوم شانس و احتمال - حالت‌های احتمال - احتمال تجربی - احتمال ریاضی

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- مفهوم شانس و احتمال را به خوبی بدانند.
- ۲- تشخیص حالت «از حتماً تا غیرممکن احتمالی» یک رویداد را از «حتماً» تا «غیرممکن» تشخیص دهد.
- ۳- با احتمال ۱ یا حتماً آشنا باشد.

کتاب علوم تجربے

پایہ چہارم دبستان

کتاب علوم تجربی چهارم دبستان دریک نگاه

❖ در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

اهداف دوره تحصیلی	ساحت تعلیم و تربیت
۱. با درک مفهوم اولیه هر یک از اصول دین، پذیرش و احساس تعلق خاطر خود نسبت به آن را نشان دهد. ۲. با مطالعه روش زندگی و آموزه‌های اخلاقی پیشوایان دینی (عزت نفس، تکریم والدین، احترام به طبیعت و دیگران، وفای به عهد) و شناخت احکام مورد نیاز، الگوهایی را برای عمل صالح شناسایی کند و در زندگی به کار گیرد. ۳. با قرأت صحیح و روان، درک مفاهیم عینی و انس با قرآن کریم، آموزه‌های آن را در زندگی به کار گیرد.	اعتقادی، عبادی و اخلاقی
۱. با شناسایی و درک اهمیت عناصر زیبایی‌ساز در پیرامون خود، فضای زندگی خویش را بهبود بخشد. ۲. با خلق یک اثر هنری با استفاده از معیارهای زیبایی‌شناسی، قدرت تخیل، تجسم و ایده‌پردازی خود را تقویت کند. ۳. با شناخت اصول اولیه زیبایی‌شناسی، یک پدیده طبیعی یا اثر هنری را بررسی و چگونگی تأثیر آن را بر خود توصیف کند.	زیبایی‌شناسی و هنری
۱. با شناسایی ویژگی‌ها، نیازها و توانمندی‌های جسمی - حرکتی و روانی خود، الگوی رفتاری متناسب با موقعیت‌های مختلف را انتخاب کند و سطح سلامت و شادابی خود را ارتقاء دهد. ۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهداشت، سلامت، تفریحات سالم، تربیت بدنی و فعالیت‌های ورزشی، تأثیرگذاری آن را بر سلامت خود و دیگران مورد بررسی قرار دهد. ۳. با شناسایی محیط زندگی خود، تأثیر الگوی رفتاری خویش بر محیط زیست به مثابه آیات الهی را تبیین کند و عملکرد خود را بهبود بخشد.	زیستی و بدنی
۱. با استفاده از مهارت‌های کار علمی و تفکر، پدیده‌های طبیعی (آیات الهی) و الگوها و روابط ریاضی را مطالعه کند و نتایج آن را برای حل مسائل روزمره زندگی بکار گیرد. ۲. با استفاده از مهارت‌های کار با دیگران، ایده‌ها و یافته‌های حاصل از فعالیت‌های علمی - پژوهشی (فردی و گروهی) را با دیگران به مشارکت بگذارد. ۳. با استفاده از یافته‌های علمی و فناوریانه و بهره‌گیری از مهارت‌های پایه فناوری، کالاها و وسایل مورد استفاده در زندگی روزمره را بررسی و ایده‌هایی برای بهبود کیفیت و استفاده مسئولانه از منابع پیشنهاد کند.	علمی و فناوریانه
۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی خانوادگی و اجتماعی و بکارگیری رفتار سازنده و مسالمت‌جویانه، از قوانین و مقررات به صورت آزادانه و سازنده پیروی کند. ۲. با شناخت تغییرات محیط طبیعی و اجتماعی در گذر زمان، تأثیر آن را در زندگی خود تبیین کند. ۳. با کسب مهارت‌های شهروندی، نقش‌ها و وظایف خود را در قبال جامعه محلی با مشارکت در فعالیت‌ها و برنامه‌های زیست محیطی، فرهنگی، سیاسی اجتماعی انجام دهد.	اجتماعی و سیاسی
۱. با شناسایی مفاهیم عمومی اقتصاد (تولید، توزیع و مصرف) و درک نقش مسئولیت‌پذیری و انضباط مالی در فعالیت‌های اقتصادی، روش‌هایی را برای حل مسائل ساده اقتصادی شناسایی کند و به کار گیرد. ۲. با کسب مهارت‌های اصلی کارآفرینی، قدرت تخیل و خلاقیت خود را برای تولید یک محصول یا خدمت اجرا و نتایج آن را تحلیل کند. ۳. با درک مفاهیم اخلاق اقتصادی (کار و تلاش، رعایت حق‌الناس، نیکوکاری، امانتداری، پرهیز از اسراف و تبذیر)، رفتار خود در زندگی شخصی و ارتباط با دیگران را بر مبنای آن سازمان دهد و عمل کند.	اقتصادی و حرفه‌ای

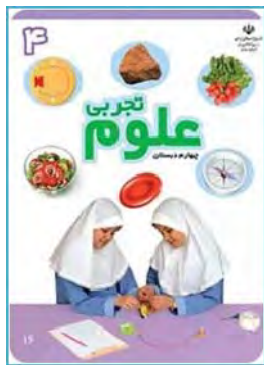
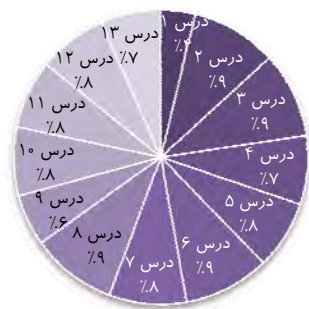
❖ جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی بدانیم.

○	۱. حکمت و معارف اسلامی	○	۲. قرآن و عربی	○	۳. زبان و ادبیات فارسی	○	۴. فرهنگ و هنر	○	۵. سلامت و تربیت بدنی	○	۶. کار و فن‌آوری
○	۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	○	۸. ریاضیات	○	۹. علوم تجربی	●	۱۰. زبان‌های خارجی	○	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بنیان خانواده	○	۱۲. بوم (برنامه ویژه مدرسه)

❖ با مشخصات کمی این کتاب آشنا شویم.

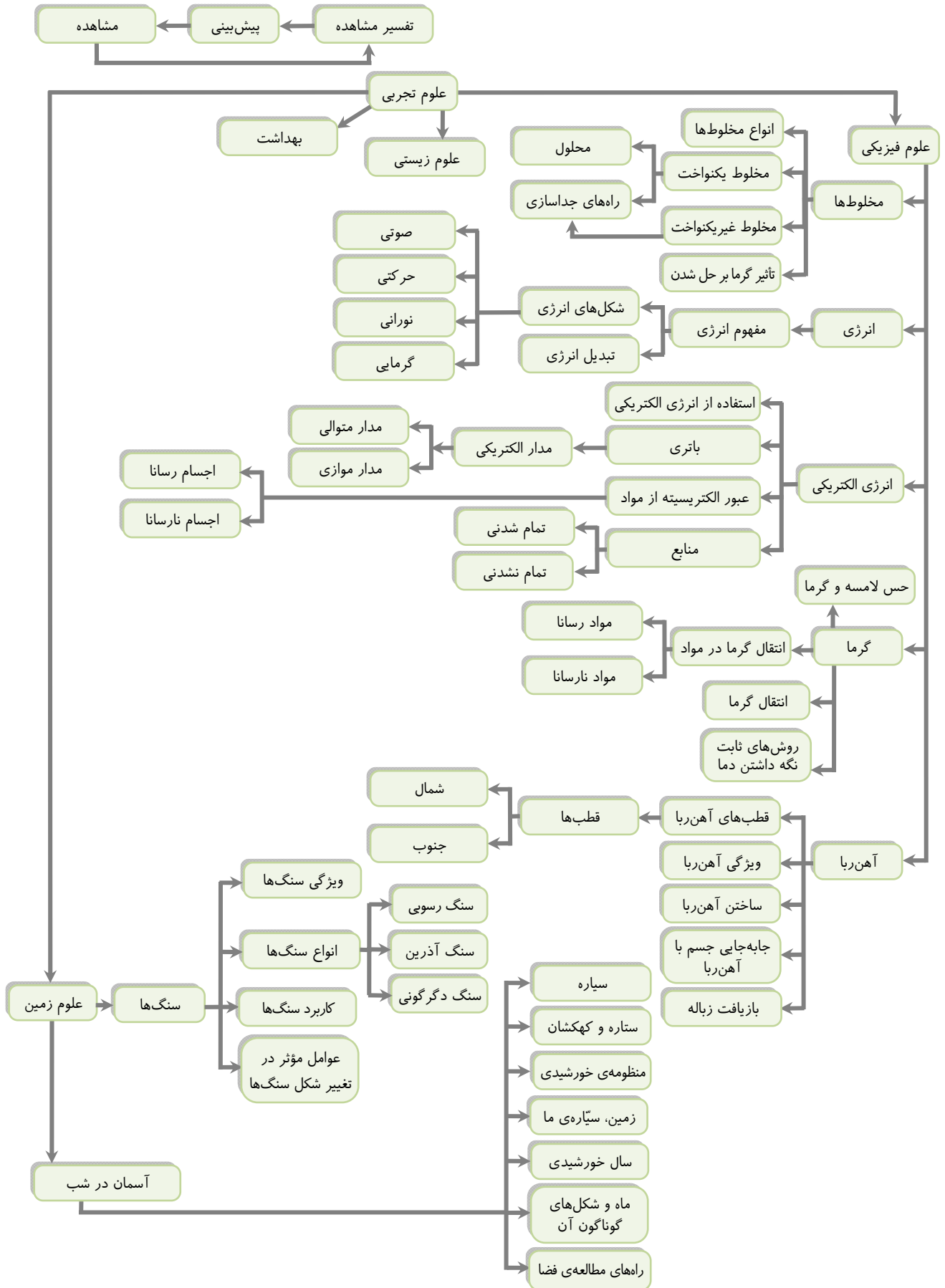
۱	عنوان یادگیری (فصل)	-
۲	واحد یادگیری (درس)	۱۳
۳	موضوع یادگیری	۸۹
۴	تعداد صفحه	۱۰۶
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	پیش‌بینی کنید، فعالیت، گفت‌وگو، فکر کنید، جمع‌آوری اطلاعات، علم و زندگی، هشدار، اقدام گروهی دانش‌آموزان، نکته بهداشتی

نسبت هر عنوان یادگیری در کتاب

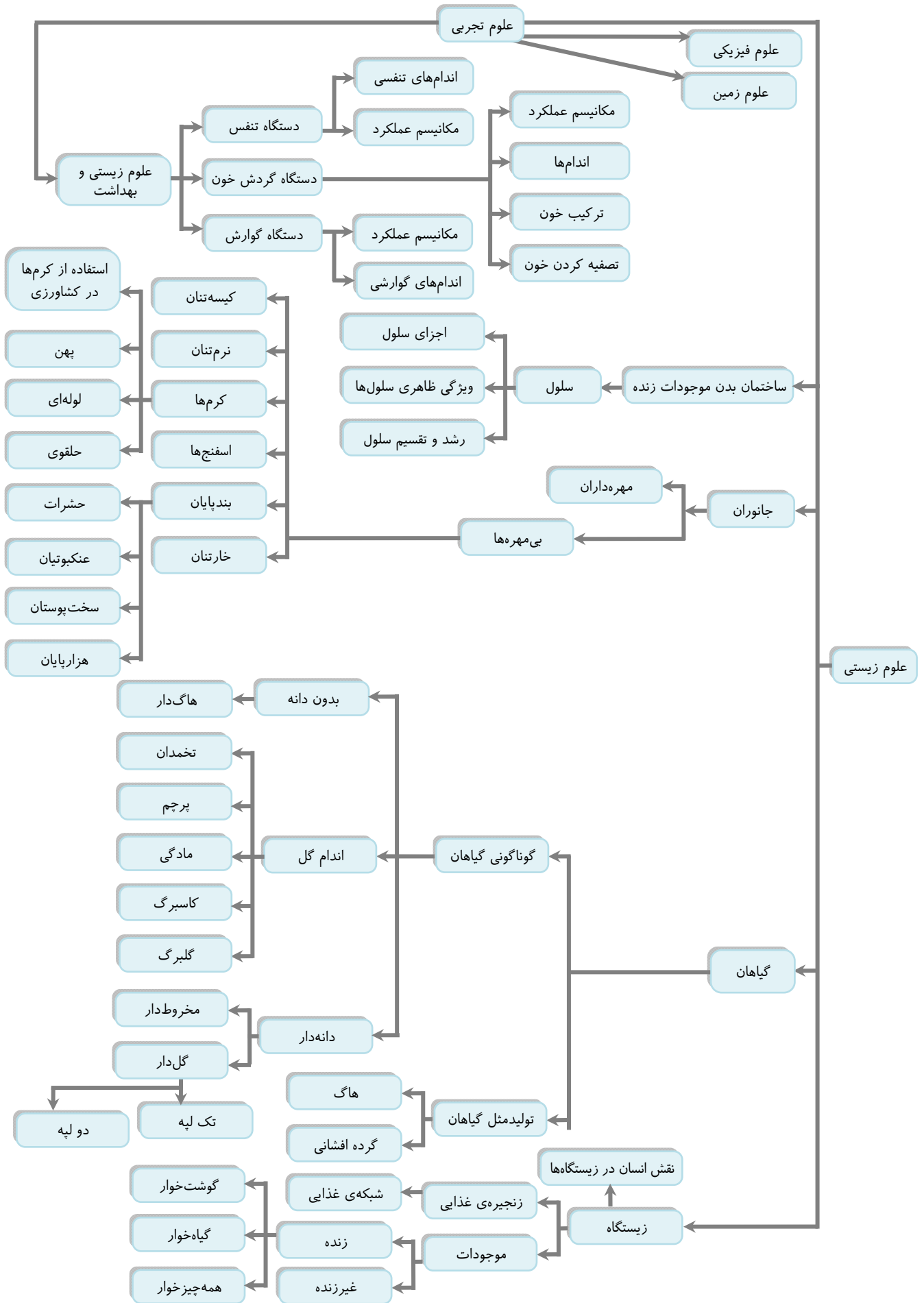

درس	موضوع	مفاهیم و نکات کلیدی
درس ۱	زنگ علوم	۱. حباب‌ها چه شکلی دارند؟ ۲. پیش‌بینی ۳. حدس زدن ۴. ...
درس ۲	مخلوط‌ها در زندگی	۱. مخلوط چیست؟ ۲. مخلوط‌ها گوناگون‌اند ۳. مخلوط یکپارخت یا محلول ۴. چگونه می‌توانید سریع‌تر جای شیرین تهیه کنید؟ ۵. تأثیر گرما بر حل شدن مواد در آب ۶. جداسازی مخلوط ۷. سهم شما در استفاده‌ی درست از مخلوط‌ها ۸. ...
درس ۳	انرژی، نیاز هر روز ما	۱. انرژی ۲. انتقال انرژی ۳. تبدیل انرژی‌ها به یک‌دیگر ۴. انرژی گرمایی ۵. انرژی نورانی ۶. انرژی صوتی ۷. انرژی حرکتی ۸. حفاظت از منابع انرژی ۹. ...
درس ۴	انرژی الکتریکی	۱. انرژی الکتریکی ۲. باتری ۳. مدار الکتریکی ۴. مدار سری (متوالی) ۵. مدار موازی ۶. رسانا و نارسانای الکتریکی ۷. منابع انرژی ۸. منابع تمام‌شدنی ۹. منابع تمام‌نشده‌ی ۱۰. سهم شما در حفاظت از منابع انرژی ۱۱. ...
درس ۵	گرما و ماده	۱. گرما ۲. افزایش دما ۳. انتقال گرما ۴. رسانا و نارسانای گرما ۵. روش‌های ثابت نگه داشتن دما ۶. سهم شما در حفاظت از انرژی گرمایی ۷. ...
درس ۶	سنگ‌ها	۱. تفاوت ظاهری سنگ‌ها ۲. سنگ‌های رسوبی ۳. سنگ‌های آذرین ۴. سنگ‌های دگرگونی ۵. عوامل مؤثر در تغییر شکل سنگ‌ها ۶. کاربرد سنگ‌ها ۷. سهم شما در حفاظت از منابع خدادادی زمین ۸. ...
درس ۷	آهن‌ریا در زندگی	۱. آهن‌ریا ۲. خاصیت آهن‌ریایی ۳. قطب‌های آهن‌ریا ۴. ساختن آهن‌ریا ۵. نام قطب‌های آهن‌ریا ۶. قطب‌نما ۷. چله‌چایی جسم یا استفاده از آهن‌ریا ۸. بازیافت زباله ۹. ...
درس ۸	آسمان در شب	۱. از کهکشان تا زمین ۲. منظومه‌ی خورشیدی (شمسی) ۳. زمین سیاره‌ی ما ۴. سال خورشیدی ۵. ماه ۶. شکل‌های نورانگون ماه ۷. راه‌های مطالعه‌ی فضا ۸. سهم شما در مراقبت از سیاره‌ی زمین ۹. ...
درس ۹	بدن ما (۱)	۱. باریک - رودی بزرگ ۲. حفظ سلامت بدن ۳. ...
درس ۹	بدن ما (۲)	۱. تنفس (نای - شش) ۲. انتقال مواد در بدن (قلب - سیاهرگ - سرخرگ - مویرگ) ۳. ضریان قلب ۴. چگونه مواد لازم به سلول‌های بدن می‌رسند؟ ۵. تصفیه‌ی خون (کلیه - مثانه) ۶. حفظ سلامت بدن خود ۷. ...
درس ۱۰	بدن ما (۳)	۱. جانورانی که صوره ندارند ۲. گرم‌ها ۳. حشرات ۴. عنکبوتیان ۵. سخت‌پوستان ۶. هزارپایان ۷. گروه بزرگ بندپایان ۸. می‌مهرهای دیگر ۹. حفاظت از جانوران ۱۰. ...
درس ۱۱	می‌مهرها	۱. جانورانی که صوره ندارند ۲. گرم‌ها ۳. حشرات ۴. عنکبوتیان ۵. سخت‌پوستان ۶. هزارپایان ۷. گروه بزرگ بندپایان ۸. می‌مهرهای دیگر ۹. حفاظت از جانوران ۱۰. ...
درس ۱۲	گوناگونی گیاهان	۱. گیاهان ۲. ...
درس ۱۳	زیستگاه	۱. زیستگاه ۲. گوناگون ۳. گوشت‌خوار ۴. همه‌چیزخوار ۵. زنجیره‌ی غذایی ۶. شبکه‌ی غذایی ۷. گوناگونی زیستگاه‌ها ۸. حفاظت از زیستگاه ۹. ...

نقشه مفهومی موضوع‌های یادگیری کتاب علوم تجربی چهارم دبستان

نقشه مفهومی موضوع های یادگیری کتاب علوم تجربی چهارم دبستان

واحد یادگیری ۱

زنگ علوم

موضوع(های) یادگیری

حباب‌ها چه شکلی دارند؟ - پیش‌بینی - حدس زدن

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- با ویژگی‌های یک پیش‌بینی علمی آشنا شود و آن را در مواقع مناسب به کار برد.
- ۲- با ارائه‌ی مثال و شواهد نشان دهد که تفاوت «پیش‌بینی کردن» و «حدس زدن» را درک کرده است.

واحد یادگیری ۲

مخلوط‌ها در زندگی

موضوع(های) یادگیری

مخلوط چیست؟ - مخلوط‌ها گوناگون‌اند - مخلوط یکنواخت یا محلول - چگونه می‌توانید سریع‌تر چای شیرین تهیه کنید؟ - تأثیر گرما بر حل شدن مواد در آب - جداسازی مخلوط - سهم شما در استفاده‌ی درست از مخلوط‌ها

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- بتواند مواد اطراف را در دو دسته‌ی خالص و مخلوط قرار دهد.
- ۲- مثال‌هایی از انواع مواد خالص و مخلوط ارائه کند.
- ۳- انواع مخلوط‌ها را بشناسد و مثال‌هایی برای هر نوع ارائه کند.
- ۴- مخلوط‌ها را در دو گروه یکنواخت (محلول) و غیریکنواخت قرار دهد.
- ۵- روش‌هایی برای جداسازی بعضی مخلوط‌های ساده ارائه کند.
- ۶- در مواقع لازم روش‌هایی را پیشنهاد کند که به سرعت حل شدن مواد کمک کند.
- ۷- مهارت برقراری ارتباط از طریق خواندن جدول و رسم نمودار را پرورش دهد.
- ۸- بر اساس شواهد و مثال‌هایی نشان دهد که عواملی مثل سطح تماس و یا دما در سرعت حل شدن تأثیر دارد.

واحد یادگیری ۳

انرژی، نیاز هر روز ما

موضوع(های) یادگیری

انرژی - اشکال انرژی - تبدیل انرژی‌ها به یکدیگر - انرژی گرمایی - انرژی نورانی - انرژی صوتی - انرژی حرکتی - حفاظت از منابع انرژی

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- با ارائه‌ی مثال و شواهد نشان دهد که مفهوم «انرژی» را درک کرده است.
- ۲- میزان انرژی لازم برای انجام کارهای معمول روزمره را مقایسه کند.
- ۳- از تبدیل شکل‌های انرژی به یکدیگر که روزمره استفاده می‌کند یا در طبیعت مشاهده می‌کند، مثال‌هایی بزند.
- ۴- درک درستی از کاربرد انرژی در زندگی روزمره کسب کند.
- ۵- با ارائه‌ی شواهد و مثال نشان دهد که انرژی‌ها به یکدیگر تبدیل می‌شوند.
- ۶- انواع مختلف انرژی را بشناسد و مثال‌هایی از هر نوع ارائه کند.
- ۷- نسبت به اتفاقات محیط حساس شود و بتواند آنها را با آموخته‌هایش در مورد انرژی ارتباط دهد.

انرژی الکتریکی

موضوع(های) یادگیری

انرژی الکتریکی - باتری - مدار الکتریکی - مدار سری (متوالی) - مدار موازی - رسانا و نارسانای الکتریکی - منابع انرژی - منابع تمام شدنی - منابع تمام نشدنی - سهم شما در حفاظت از منابع انرژی

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می‌رود:
- ۱- با مثال‌ها و شواهدی نشان دهد که اهمیت انرژی الکتریکی را در کاربرد انرژی‌ها درک کرده است.
  - ۲- بتواند یک مدار الکتریکی را ببندد و در آزمایش، نقش عوامل مؤثر (سیم، باتری، کلید) در تبدیل انرژی الکتریکی به انرژی نورانی را نشان دهد.
  - ۳- در عمل، نقش اجسام رسانای الکتریسته را نشان دهد و مثال‌هایی برای موارد استفاده مناسب از آن‌ها ارائه دهد.
  - ۴- در برقراری ارتباط از طریق نوشتن، خواندن متن‌های نسبتاً طولانی و یا تصاویر و نمودار مهارت پیدا کند.
  - ۵- به اهمیت صرفه‌جویی در انرژی‌ها پی ببرد.
  - ۶- از منابع مختلف انرژی که بشر استفاده می‌کند، مثال بزند.
  - ۷- منابع انرژی را در دو گروه تمام شدنی و تمام نشدنی قرار دهد.

گرما و ماده

موضوع(های) یادگیری

گرما - افزایش دما - انتقال گرما - رسانا و نارسانای گرما - روش‌های ثابت نگه داشتن دما - سهم شما در حفاظت از انرژی گرمایی

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می‌رود:
- ۱- با ارائه‌ی شواهد و مثال نشان دهد که مفهوم گرما و دما را درک کرده است.
  - ۲- با ارائه‌ی شواهد و مثال نشان دهد که مواد می‌توانند گرما را منتقل کنند.
  - ۳- با شواهد نشان دهد که توانایی مواد در انتقال گرما متفاوت است.
  - ۴- در زندگی روزمره از ویژگی‌های مواد در رسانایی گرما به درستی و با رعایت مسایل زیست محیطی استفاده کند.
  - ۵- درک کند که احساس گرما از طریق حس لامسه یک امر نسبی است.
  - ۶- بتواند روش‌هایی را برای جلوگیری از هدر رفت انرژی ارائه دهد.

سنگ‌ها

موضوع(های) یادگیری

تفاوت ظاهری سنگ‌ها - سنگ‌های رسوبی - سنگ‌های آذرین - سنگ‌های دگرگونی - عوامل مؤثر در تغییر شکل سنگ‌ها - کاربرد سنگ‌ها - سهم شما در حفاظت از منابع خدادادی زمین

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می‌رود:
- ۱- بتواند سنگ‌ها را مشاهده و مقایسه کرده و نیز بر اساس ویژگی‌هایشان گروه‌بندی کند.
  - ۲- با ویژگی سنگ‌های رسوبی، آذرین و دگرگونی آشنا شود.
  - ۳- مهارت خود را در پرسش‌گری، درک متن، استفاده از تصویر، جدول و نمودار برای انتقال اطلاعات پرورش دهد.
  - ۴- موارد استفاده‌ی مناسبی برای سنگ مثال بزند.

آهنربا در زندگی

موضوع(های) یادگیری

آهنربا- خاصیت آهنربایی- قطب‌های آهنربا- ساختن آهنربا- نام قطب‌های آهنربا- قطب‌نما- جابه‌جایی جسم با استفاده از آهنربا- بازیافت زباله

هدف(های) آموزشی

- از دانش‌آموز انتظار می‌رود:
- ۱- با ارائه‌ی مثال و شواهد نشان دهد که ویژگی‌های آهنربا (قطب‌ها، جذب و دفع) را می‌شناسد.
  - ۲- مثال‌هایی از کاربرد آهنربا در زندگی روزمره بزند.
  - ۳- نشان دهد که قطب‌نما را می‌شناسد و می‌تواند از آن استفاده کند.
  - ۴- با انجام آزمایش نشان دهد که چگونه می‌توان یک آهنربای موقت (الکتریکی و مالشی) درست کرد.
  - ۵- نشان دهد که برای پاسخ به پرسشی که به انجام کار عملی نیاز دارد پشتکار دارد و بدون مشاهده نتیجه‌گیری نمی‌کند.
  - ۶- نشان دهد که در برقراری ارتباط از طریق خواندن متن مهارت نسبی پیدا کرده است.
  - ۷- با طرح پرسش‌های مرتبط نشان دهد که علاقه دارد مهارت پرسش‌گری در او پرورش پیدا کند.
  - ۸- با استفاده از ویژگی‌های آهنربا بتواند برای بعضی مسائل ساده‌ی روزمره، راه حل پیشنهاد کند.

آسمان در شب

موضوع(های) یادگیری

از کهکشان تا زمین- منظومه‌ی خورشیدی (شمسی)- زمین سیاره‌ی ما- سال خورشیدی- ماه- شکل‌های گوناگون ماه- راه‌های مطالعه‌ی فضا- سهم شما در مراقبت از سیاره‌ی زمین

هدف(های) آموزشی

- از دانش‌آموز انتظار می‌رود:
- ۱- در برقراری ارتباط از طریق خواندن متن، دقت در جداول و تصاویر مهارت نسبی پیدا کند.
  - ۲- بر اساس شواهد و مثال نشان دهد که با سیاره، ستاره، کهکشان و منظومه‌ی شمسی و بعضی از سیاره‌های این منظومه آشنا شده است و بتواند پرسش‌های مرتبط طرح کند.
  - ۳- به روش‌های مختلف دانش خود، در مورد مجموعه‌ی ستارگان، کهکشان‌ها به خصوص کهکشان راه شیری را توسعه دهد.
  - ۴- چرخش زمین به دور خودش و به دور خورشید را به پدیده‌ی روز و شب و سال ارتباط دهد و به سایر سیاره‌ها تعمیم دهد.
  - ۵- وضعیت قمر زمین (کره‌ی ماه) را در زمان‌های مختلف مشاهده و ثبت کند.
  - ۶- سیاره‌ها را در بعضی موارد (دما- طول سال و ...) مقایسه کند و به سایر موارد مشابه هم تعمیم دهد.
  - ۷- در مورد کره‌ی زمین اطلاعاتی کسب کرده و به پرسش‌های ساده پاسخ دهد.

بدن ما (۱)

موضوع(های) یادگیری

سلول و اندازهی آن - تقسیم سلولی - بخش‌های مختلف سلول - گوارش غذا (دهان - مری - معده - روده‌ی باریک - روده‌ی بزرگ) - حفظ سلامت بدن

هدف(های) آموزشی

- از دانش‌آموز انتظار می‌رود:
- ۱- با مدل‌سازی، سلول را به عنوان کوچک‌ترین واحد ساختمانی بدن موجودات زنده معرفی کند.
  - ۲- بتواند ویژگی‌های بعضی از سلول‌ها به اندام‌های مربوطه را ارتباط دهد.
  - ۳- با استفاده از روش تقسیم سلول‌ها پیش‌بینی کند که یک سلول معین در یک زمان معین به چند سلول دیگر تقسیم می‌شود.
  - ۴- بتواند بخش‌های مختلف سلول را شناسایی کند.
  - ۵- مسیری را که غذا از ورود به دهان تا دفع طی می‌کند به روش‌های مختلف مثل نقاشی یا توصیفی نشان دهد.
  - ۶- فرایندی که غذا طی می‌کند، تا جذب سلول‌ها شود را به درستی شرح دهد.
  - ۷- با ذکر دلیل ورودی و خروجی به سلول‌ها را مشخص کند.

بدن ما (۲)

موضوع(های) یادگیری

تنفس (نای - شش) - انتقال مواد در بدن (قلب - سیاهرگ - سرخرگ - مویرگ) - ضربان قلب - چگونه مواد لازم به سلول‌های بدن می‌رسند؟ - تصفیه‌ی خون (کلیه - مثانه) - حفظ سلامت بدن خود

هدف(های) آموزشی

- از دانش‌آموز انتظار می‌رود:
- ۱- در فرایند تنفس، ویژگی ورودی‌ها و خروجی‌های اندام‌های تنفسی (شش‌ها، نای و نایزه) را به نقش این فرایند در ادامه‌ی حیات ارتباط دهد.
  - ۲- درک خود از فرایند تنفس را از طریق مطالعه‌ی منابع (کتاب درسی و ...) اصلاح کند.
  - ۳- در طراحی یک آزمایش دقیق و تصمیم‌گیری در مورد نتیجه‌گیری از آن مهارت نسبی کسب کند.
  - ۴- فرایند گردش خون در بدن و نقش رگ‌های مختلف در این فرایند را با روش‌های مختلف (توصیف، ترسیم و ...) بیان کند.
  - ۵- با توجه به فرایند گوارش و لزوم دفع مواد از سلول‌ها، دلایلی برای وجود یک سیستم تصفیه‌کننده‌ی خون ارائه کند و به این شیوه شواهدی بر اهمیت نقش کلیه در بدن به عنوان سیستم تصفیه‌کننده‌ی خون و نیز میزنا‌ی و مثانه ارائه کند.
  - ۶- تاثیر فعالیت‌های مختلف فیزیکی در فرایند تنفس و نیز ضربان را در عمل و با شیوه‌های مختلف نشان دهد.
  - ۷- بتواند بر اساس آموخته‌ها و شواهد، بعضی مشکلات ساده‌ی بدن که ناشی از عدم انجام وظیفه‌ی اندام‌های دستگاه گوارش و یا گردش خون است را به دستگاه یا اندام مربوطه ارتباط دهد.
  - ۸- آموخته‌های خود را در برخورد با بعضی مشکلات به درستی به کار گیرد.
  - ۹- مهارت خود را در برقراری ارتباط از طریق نقاشی و درک متن‌های به نسبت طولانی، نمودارهای ساده و جداول پرورش دهد.

بی‌مه‌رها

موضوع(های) یادگیری

جانورانی که مه‌ره ندارند - کرم‌ها - حشرات - عنکبوتیان - سخت پوستان - هزارپایان - گروه بزرگ بندپایان - بی‌مه‌ره‌های دیگر - حفاظت از جانوران

هدف(های) آموزشی

از دانش‌آموز انتظار می‌رود:

- ۱- جانوران را در دو گروه مه‌ره‌دار و بی‌مه‌ره قرار دهد.
- ۲- با ارائه مثال، شواهدی حاکی از ویژگی جانوران مه‌ره‌دار ارائه کند.
- ۳- گروه کرم‌ها را در یک جدول مقایسه‌ای قرار دهد.
- ۴- گروه‌های مختلف جانوران بی‌مه‌ره را بشناسد و مثالی از هر نوع ارائه کند.
- ۵- بر اساس آموخته‌ها و شواهد بتواند یک جانور بی‌مه‌ره را در گروه مربوطه‌اش قرار دهد.
- ۶- با استفاده از مهارت برقراری ارتباط و نیز مهارت جمع‌آوری اطلاعات، اطلاعاتی در مورد جانوران کسب و یا ارائه کند و یا آموخته‌ها را به درستی به کار گیرد.
- ۷- در ارائه‌ی پاسخ‌ها و جمع‌آوری اطلاعات از مهارت برقراری ارتباط (نمودارها، نقشه‌ی مفهومی، جداول) به درستی استفاده کند.

گوناگونی گیاهان

موضوع(های) یادگیری

قسمت‌های تشکیل‌دهنده‌ی یک گل - تولیدمثل گیاهان - انواع گیاهان (دانه‌دار و بدون دانه) - حفاظت از گیاهان

هدف(های) آموزشی

از دانش‌آموز انتظار می‌رود:

- ۱- دانه‌ها را در دو گروه تک‌لپه‌ای و دو‌لپه‌ای قرار دهد.
- ۲- گیاهان را با توجه به ویژگی‌های ظاهری در دو گروه تک‌لپه‌ای و دو‌لپه‌ای قرار دهد.
- ۳- در بررسی یک گل بتواند اجزای آن را نام‌گذاری کند.
- ۴- مثال‌هایی از فرایند گرده‌افشانی ارائه کند.
- ۵- گیاهان را از نظر مراحل تولیدمثل مقایسه و گروه‌بندی کند.
- ۶- به روش‌های مختلف، مثلاً با استفاده از جدول گیاهان را مقایسه و اطلاعاتی ارائه کند.
- ۷- با مدل‌سازی ویژگی‌های گیاه یا گل را توصیف کند.

زیستگاه

موضوع(های) یادگیری

زیستگاه - گیاه‌خوار - گوشت‌خوار - همه‌چیزخوار - زنجیره‌ی غذایی - شبکه‌ی غذایی - گوناگونی زیستگاه‌ها - حفاظت از زیستگاه

هدف(های) آموزشی

از دانش‌آموز انتظار می‌رود:

- ۱- با ارائه‌ی شواهد، موجودات را در دو گروه جاندار و بی‌جان قرار دهد.
- ۲- با ارائه‌ی مثال نشان دهد که مفهوم زیستگاه را درک کرده است.
- ۳- جانوران را در سه گروه گوشت‌خوار، گیاه‌خوار یا همه‌چیزخوار قرار دهد.
- ۴- با ارائه‌ی مثال نشان دهد که مفهوم زنجیره‌ی غذایی و نیز شبکه‌ی غذایی را درک کرده است.
- ۵- با ارائه‌ی شواهد نشان دهد که موجودات زنجیره‌ی غذایی بر جمعیت یکدیگر تأثیر می‌گذارند.
- ۶- با شواهد و مثال نشان دهد که انسان در آلودگی محیط زیست نقش مهمی دارد.

کتاب مطالعات اجتماعے

پایہ چہارم دبستان

کتاب مطالعات اجتماعی چهارم دبستان در یک نگاه

❖ در آموزش این کتاب ساحت‌ها و اهداف پایه را مدنظر قرار دهیم.

اهداف دوره تحصیلی	ساحت تعلیم و تربیت
۱. با درک مفهوم اولیه هر یک از اصول دین، پذیرش و احساس تعلق خاطر خود نسبت به آن را نشان دهد. ۲. با مطالعه روش زندگی و آموزه‌های اخلاقی پیشوایان دینی (عزت نفس، تکریم والدین، احترام به طبیعت و دیگران، وفای به عهد) و شناخت احکام مورد نیاز، الگوهای را برای عمل صالح شناسایی کند و در زندگی به کار گیرد. ۳. با قرائت صحیح و روان، درک مفاهیم عینی و انس با قرآن کریم، آموزه‌های آن را در زندگی به کار گیرد.	اعتقادی، عبادی و اخلاقی
۱. با شناسایی و درک اهمیت عناصر زیبایی‌ساز در پیرامون خود، فضای زندگی خویش را بهبود بخشد. ۲. با خلق یک اثر هنری با استفاده از معیارهای زیبایی‌شناسی، قدرت تخیل، تجسم و ایده‌پردازی خود را تقویت کند. ۳. با شناخت اصول اولیه زیبایی‌شناسی، یک پدیده طبیعی یا اثر هنری را بررسی و چگونگی تأثیر آن را بر خود توصیف کند.	زیبایی‌شناسی و هنری
۱. با شناسایی ویژگی‌ها، نیازها و توانمندی‌های جسمی - حرکتی و روانی خود، الگوی رفتاری متناسب با موقعیت‌های مختلف را انتخاب کند و سطح سلامت و شادابی خود را ارتقاء دهد. ۲. با مشارکت در طرح‌ها و برنامه‌های بهداشت، سلامت، تفریحات سالم، تربیت بدنی و فعالیت‌های ورزشی، تأثیرگذاری آن را بر سلامت خود و دیگران مورد بررسی قرار دهد. ۳. با شناسایی محیط زندگی خود، تأثیر الگوی رفتاری خویش بر محیط زیست به مثابه آیات الهی را تبیین کند و عملکرد خود را بهبود بخشد.	زیستی و بدنی
۱. با استفاده از مهارت‌های کار علمی و تفکر، پدیده‌های طبیعی (آیات الهی) و الگوها و روابط ریاضی را مطالعه کند و نتایج آن را برای حل مسائل روزمره زندگی بکار گیرد. ۲. با استفاده از مهارت‌های کار با دیگران، ایده‌ها و یافته‌های حاصل از فعالیت‌های علمی- پژوهشی (فردی و گروهی) را با دیگران به مشارکت بگذارد. ۳. با استفاده از یافته‌های علمی و فناوریانه و بهره‌گیری از مهارت‌های پایه فناوری، کالاها و وسایل مورد استفاده در زندگی روزمره را بررسی و ایده‌هایی برای بهبود کیفیت و استفاده مسئولانه از منابع پیشنهاد کند.	علمی و فناوریانه
۱. با شناخت حقوق و مسئولیت‌های خود در زندگی خانوادگی و اجتماعی و بکارگیری رفتار سازنده و مسالمت‌جویانه، از قوانین و مقررات به صورت آزادانه و سازنده پیروی کند. ۲. با شناخت تغییرات محیط طبیعی و اجتماعی در گذر زمان، تأثیر آن را در زندگی خود تبیین کند. ۳. با کسب مهارت‌های شهروندی، نقش‌ها و وظایف خود را در قبال جامعه محلی با مشارکت در فعالیت‌ها و برنامه‌های زیست محیطی، فرهنگی، سیاسی اجتماعی انجام دهد.	اجتماعی و سیاسی
۱. با شناسایی مفاهیم عمومی اقتصاد (تولید، توزیع و مصرف) و درک نقش مسئولیت‌پذیری و انضباط مالی در فعالیت‌های اقتصادی، روش‌هایی را برای حل مسائل ساده اقتصادی شناسایی کند و به کار گیرد. ۲. با کسب مهارت‌های اصلی کارآفرینی، قدرت تخیل و خلاقیت خود را برای تولید یک محصول یا خدمت اجرا و نتایج آن را تحلیل کند. ۳. با درک مفاهیم اخلاق اقتصادی (کار و تلاش، رعایت حق الناس، نیکوکاری، امانتداری، پرهیز از اسراف و تبذیر)، رفتار خود در زندگی شخصی و ارتباط با دیگران را بر مبنای آن سازمان دهد و عمل کند.	اقتصادی و حرفه‌ای

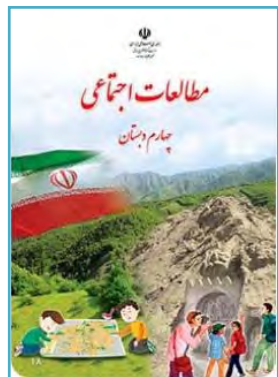
❖ جایگاه این کتاب را در حوزه‌های تربیت و یادگیری برنامه درسی ملی بدانیم.

○	۱. حکمت و معارف اسلامی	○	۲. قرآن و عربی	○	۳. زبان و ادبیات فارسی	○	۴. فرهنگ و هنر	○	۵. سلامت و تربیت بدنی	○	۶. کار و فن‌آوری
○	۷. علوم انسانی و مطالعات اجتماعی	●	۸. ریاضیات	○	۹. علوم تجربی	○	۱۰. زبان‌های خارجی	○	۱۱. آداب و مهارت‌های زندگی و بنیان خانواده	○	۱۲. بوم (برنامه ویژه مدرسه)

❖ با مشخصات کمی این کتاب آشنا شویم.

۱	عنوان یادگیری (فصل)	۶
۲	واحد یادگیری (درس)	۲۲
۳	موضوع یادگیری	۱۱۱
۴	تعداد صفحه	۱۱۳
۵	پیش‌نیاز	
۶	عناصر هر واحد یادگیری	فعالیت، به کار بیندیم

نسبت هر عنوان یادگیری در کتاب

فصل ۱: محله‌ی ما

درس ۱: همسایه‌ی ما

۱. همسایه ۲. محله ۳. همکاری ۴. مقررات ۵. ...

درس ۲: اینجا محله‌ی ماست

۱. محله ۲. ماکت ۳. مسجد ۴. بوستان ۵. تغییر محله‌ها ۶. اماکن عمومی ۷. ...

درس ۳: خرید و فروش در محله

۱. نیازهای محله ۲. خدمات ۳. تولید امکانات عمومی ۴. مهارت خرید ۵. جدول بودجه ۶. درآمد ۷. هزینه ۸. پس‌انداز ۹. ...

درس ۴: نقشه‌ی محله‌ی ما

۱. نقشه ۲. دید قائم ۳. کاربرد نقشه ۴. راهنمای نقشه ۵. ...

فصل ۲: شهر من، روستای من

درس ۵: زندگی در شهر و روستا

۱. شهر ۲. روستا ۳. زندگی عشایری ۴. ویژگی‌های شهرهای بزرگ ۵. استان ۶. ...

درس ۶: جهت‌های جغرافیایی

۱. جهت‌های جغرافیایی ۲. کروی زمین ۳. قطب شمال و جنوب ۴. قطب‌نما ۵. جهت‌های فرعی ۶. ...

درس ۷: جغرافی دانان چگونه محیط‌های زندگی را مطالعه می‌کنند؟

۱. محیط زندگی ۲. جغرافیا ۳. جغرافی‌دانان ۴. منابع مورد استفاده در جغرافیا ۵. ...

فصل ۳: پیدایش شهر و روستا

درس ۸: روستاها چگونه پدید آمدند؟

۱. نمونه‌ی زندگی انسان‌های اولیه ۲. تغییر نوع زندگی ۳. آتش ۴. کشاورزی ۵. یکجانشینی ۶. روستا ۷. ...

درس ۹: نخستین شهرها چگونه پدید آمدند؟

۱. شهر ۲. افزایش تولید ۳. دادوستد ۴. تقسیم‌کار ۵. تمدن ۶. تمدن‌های باستانی ۷. تمدن بابل ۸. ...

درس ۱۰: مورخان چگونه گذشته را مطالعه می‌کنند؟

۱. مورخ ۲. باستان‌شناس ۳. موزه ۴. آثار تاریخی ۵. ...

فصل ۴: سفری به شهرهای باستانی

درس ۱۱: سفری به شهر باستانی

۱. همدان ۲. نپه هگشانه ۳. آریایی‌ها ۴. مادها ۵. هخامنشیان ۶. گنج‌نامه ۷. ...

درس ۱۲: سفر به تخت جمشید (۱)

۱. تخت جمشید ۲. پاسارگاد ۳. اقدامات داریوش اول ۴. کوروش ۵. ...

درس ۱۳: سفری به تخت جمشید

۱. خط آثار تاریخی ۲. اسکندر ۳. سلوکیان ۴. هخامنشیان ۵. اشکانیان ۶. آریوبرزن ۷. سوزنا ۸. ...

درس ۱۴: سفری به شهر باستانی کرمانشاه

۱. کرمانشاه ۲. ساسانیان ۳. شاپور اول ۴. خسرو انوشیروان ۵. خطر زمان ۶. اسلام ۷. ...

فصل ۵: کشور زیبای من

درس ۱۵: کوها و دشتهای زیبا

۱. ناهمواری ۲. قلّه ۳. رشته کوه ۴. جلگه ۵. دشت ۶. نقشه ۷. ...

درس ۱۶: آب و هوا

۱. دما ۲. بارش ۳. نمودار دما و بارش ۴. دما و بارش ۵. آب و هوا ۶. ...

درس ۱۷: نواحی آب و هوایی ایران

۱. آب و هوا ۲. نمودار دما و بارش ۳. نواحی آب و هوایی ۴. مقایسه‌ی ویژگی‌های اقلیمی ۵. سرخس ۶. ...

درس ۱۸: پوشش گیاهی و زندگی جانوری در ایران

۱. آب و هوا ۲. زندگی جانوری ۳. پوشش گیاهی ۴. ...

درس ۱۹: از محیط زیست مراقبت

۱. محیط زیست ۲. زیستگاه ۳. جانوران ۴. حفاظت از محیط زیست ۵. آلودگی ۶. ...

فصل ۶: ما ایرانی هستیم

درس ۲۰: نشانه‌های ملی ما

۱. نشانه‌های ملی (سرود، پرچم، زبان و ...) ۲. قانون اساسی ۳. ملت ۴. ...

درس ۲۱: تقویم

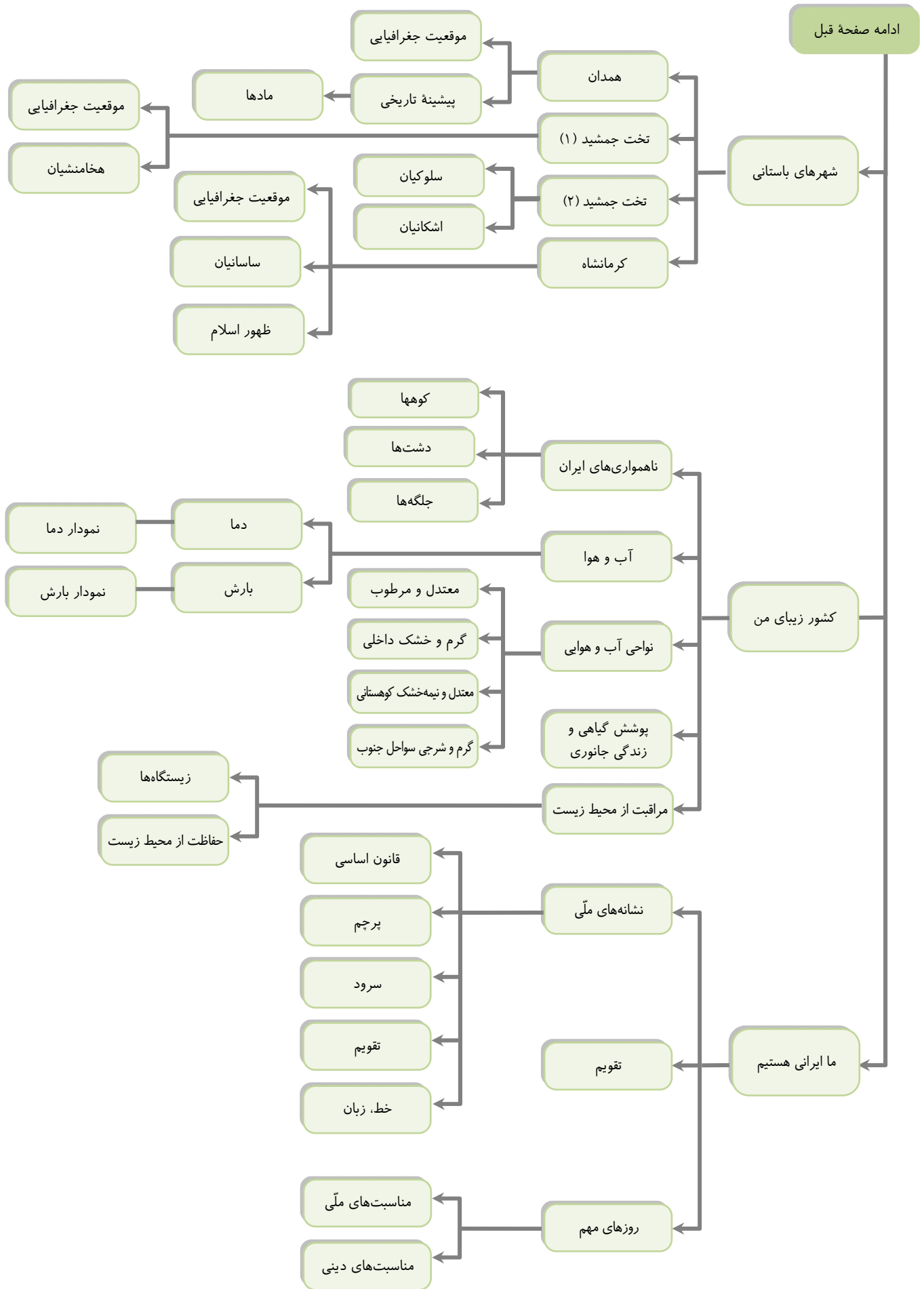
۱. سال ۲. ماه ۳. تقویم ۴. ...

درس ۲۲: روزهای مهم

۱. مناسبت‌های دینی ۲. مناسبت‌های ملی ۳. مراسم ملی و دینی ۴. امام خمینی ۵. آیین‌الله‌خانه‌های ۶. ...

نقشه مفهومی موضوع های یادگیری کتاب مطالعات اجتماعه چهارم دبستان

۱

واحد یادگیری

درس ۱: همسایه‌ی ما

موضوع(های) یادگیری

همسایه - محله - همکاری - مقررات

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می‌رود:
- ۱- با مفهوم محله آشنا شود.
  - ۲- با قوانین و مقررات حاکم در روابط بین همسایگان آشنا شود.
  - ۳- توانایی اظهارنظر در مورد وظایف همسایگان نسبت به همدیگر را پیدا کند.
  - ۴- نسبت به پاکیزه نگه داشتن محل، احساس مسئولیت کند.
  - ۵- با مقرراتی که باید در ارتباط با همسایگان رعایت شود، آشنا شود.
  - ۶- نسبت به همکاری با همسایگان برای داشتن محله‌ای بهتر علاقه‌مند شود.

۲

واحد یادگیری

درس ۲: اینجا محله‌ی ماست

موضوع(های) یادگیری

محله - ماکت - مسجد - بوستان - تغییر محله‌ها - اماکن عمومی

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می‌رود:
- ۱- توانایی ترسیم نقشه‌ی ساده‌ای از محله را بعد از انجام بازدید پیدا کند.
  - ۲- توانایی قرار دادن اجزای مختلف محله را بر روی ماکت پیدا کند.
  - ۳- با مقرراتی که باید در مسجد یا بوستان رعایت شود، آشنا شود.
  - ۴- نسبت به رعایت مقررات در اماکن عمومی احساس مسئولیت کند.
  - ۵- برای بهتر شدن بوستان محله پیشنهاد ارائه کند.
  - ۶- توانایی مقایسه دو تصویر از یک مکان با فاصله‌ی زمانی زیاد را پیدا کند.

۳

واحد یادگیری

درس ۳: خرید و فروش در محله

موضوع(های) یادگیری

نیازهای محله - خدمات - تولید امکانات عمومی - مهارت خرید - جدول بودجه - درآمد - هزینه - پس‌انداز

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می‌رود:
- ۱- با مکان‌هایی که نیازهای مردم محله را تأمین می‌کنند، آشنا شود.
  - ۲- توانایی تشخیص تولیدی یا خدماتی بودن شغل‌ها را پیدا کند.
  - ۳- نسبت به نگهداری و مراقبت از امکانات عمومی احساس مسئولیت پیدا کند.
  - ۴- تفاوت بین اماکن و امکانات عمومی را درک کند.
  - ۵- بتواند یک جدول بودجه ترسیم کند.
  - ۶- با مفاهیم درآمد، هزینه و پس‌انداز آشنا شود.

درس ۴: نقشه‌ی محله‌ی ما

موضوع(های) یادگیری

نقشه- دید قائم- کاربرد نقشه- راهنمای نقشه

هدف(های) آموزشی

از دانش‌آموز انتظار می‌رود:

- ۱- بتواند تفاوت‌های یک شیء را از روبه‌رو (افقی) و از بالا (دید قائم) تشخیص دهد.
- ۲- توانایی نشان دادن اجزای دو تصویر از یک مکان واحد با دو دید افقی و قائم را پیدا کند.
- ۳- با چگونگی تهیه‌ی نقشه آشنا شود.
- ۴- بتواند با استفاده از یک نقشه، محل موردنظر خود را پیدا کند.
- ۵- توانایی استفاده از راهنمای نقشه در پیدا کردن محل موردنظر را پیدا کند.

درس ۵: زندگی در شهر و روستا

موضوع(های) یادگیری

شهر- روستا- زندگی عشایری- ویژگی‌های شهرهای بزرگ- استان

هدف(های) آموزشی

از دانش‌آموز انتظار می‌رود:

- ۱- اجزای مختلف یک شهر یا روستا را بر روی تصویر نشان دهد.
- ۲- توانایی مقایسه‌ی زندگی شهری و روستایی را پیدا کند.
- ۳- با زندگی عشایری آشنا شود.
- ۴- با نحوه‌ی اداره‌ی شهر و روستا آشنا شود.
- ۵- علت تقسیم کشور به استان‌های مختلف را درک کند.
- ۶- با مفهوم استان آشنا شود.

درس ۶: جهت‌های جغرافیایی

موضوع(های) یادگیری

جهت‌های جغرافیایی- کره‌ی زمین- قطب شمال و جنوب- قطب‌نما- جهت‌های فرعی

هدف(های) آموزشی

از دانش‌آموز انتظار می‌رود:

- ۱- بتواند با توجه به محل طلوع خورشید، جهت‌های جغرافیایی را تشخیص دهد.
- ۲- توانایی نشان دادن قطب شمال و جنوب بر روی کره‌ی جغرافیایی را پیدا کند.
- ۳- با نحوه‌ی تعیین شمال و جنوب جغرافیایی آشنا شود.
- ۴- توانایی استفاده از قطب‌نما را کسب کند.
- ۵- توانایی تشخیص جهت پدیده‌های مختلف نسبت به یک پدیده‌ی مشخص را پیدا کند.
- ۶- با داشتن جهت شمال، بتواند جهت‌های فرعی و اصلی را پیدا کند.

۷

واحد یادگیری

درس ۷: جغرافی‌دانان چگونه محیط‌های زندگی را مطالعه می‌کنند؟

موضوع(های) یادگیری

محیط زندگی - جغرافیا - جغرافی‌دان - منابع مورد استفاده در جغرافیا

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می‌رود:
- ۱- با مفهوم دانش جغرافیا آشنا شود.
  - ۲- با نقش دانش جغرافیا در شناخت محیط آشنا شود.
  - ۳- وظایف جغرافی‌دان را بشناسد.
  - ۴- با کاربرد عکس و فیلم در شناسایی محیط‌های جغرافیایی آشنا شود.

۸

واحد یادگیری

درس ۸: نخستین روستاها چگونه به وجود آمده‌اند؟

موضوع(های) یادگیری

نحوه زندگی انسان‌های اولیه - تغییر نوع زندگی - آتش - کشاورزی - یکجانشینی - روستا

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می‌رود:
- ۱- با نحوه زندگی انسان‌ها در هزاران سال قبل آشنا شود.
  - ۲- علت پناه آوردن انسان‌ها به غار را درک کند.
  - ۳- بتواند زندگی انسان‌ها را قبل و بعد از کشف آتش مقایسه کند.
  - ۴- تأثیر آموختن کشاورزی در تغییر شیوه زندگی انسان‌ها را درک کند.
  - ۵- توانایی اظهار نظر در مورد علت یکجانشینی انسان‌ها پس از آموختن کشاورزی را پیدا کند.
  - ۶- با عوامل مؤثر در انتخاب محل سکونت توسط انسان‌ها آشنا شود.

درس ۹: نخستین شهرها چگونه به وجود آمدند؟

موضوع(های) یادگیری

شهر - افزایش تولید - دادوستد - تقسیم کار - تمدن - تمدن‌های باستانی - تمدن ایلام

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می‌رود:
- ۱- تأثیر افزایش تولید در ایجاد تقسیم کار را درک کند.
  - ۲- توانایی اظهار نظر در مورد معایب مبادله‌ی کالا به کالا را پیدا کند.
  - ۳- با چگونگی ایجاد اولین شهرها آشنا شود.
  - ۴- ویژگی‌های تمدن‌ها را بشناسد.
  - ۵- توانایی نشان دادن محل تمدن‌های بزرگ را بر روی نقشه پیدا کند.
  - ۶- با تمدن ایلام آشنا شود.

درس ۱۰: مورخان چگونه گذشته را مطالعه می‌کنند؟

موضوع(های) یادگیری

مورخ - باستان‌شناس - موزه - آثار تاریخی

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می‌رود:
- ۱- با نقش مورخان در پی بردن به حوادث گذشته آشنا شود.
  - ۲- توانایی طرح پرسش‌های تاریخی را در مورد یک مکان یا یک حادثه پیدا کند.
  - ۳- با چگونگی کار باستان‌شناسان آشنا شود.
  - ۴- به دیدن اشیاء و آثار تاریخی در یک موزه علاقه‌مند شود.
  - ۵- توانایی تشخیص ویژگی‌های یک تمدن را با دیدن آثار تاریخی آن تمدن در موزه، کسب نماید.

درس ۱۱: سفری به شهر باستانی همدان

موضوع(های) یادگیری

همدان - تپه هگمتانه - آریایی‌ها - مادها - هخامنشیان - گنج‌نامه

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می‌رود:
- ۱- با موقعیت جغرافیایی شهر همدان آشنا شود.
  - ۲- بتواند مسیر ورود و محل استقرار آریایی‌ها را بر روی نقشه نشان دهد.
  - ۳- با حکومت مادها آشنا شود.
  - ۴- به علت پیروزی حکومت ماد بر آشوری‌ها پی ببرد.
  - ۵- با ویژگی‌های شهر هگمتانه آشنا شود.
  - ۶- به اهمیت گنج‌نامه به عنوان یکی از ویژگی‌های تمدن دوره هخامنشیان پی ببرد.

۱۲

واحد یادگیری

درس ۱۲: سفری به تخت جمشید (۱)

موضوع(های) یادگیری

تخت جمشید- پاسارگاد- اقدامات داریوش اول-
کوروش

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:
۱- با موقعیت جغرافیایی پاسارگاد آشنا شود.
۲- با کوروش و اقدامات او آشنا شود.
۳- به آثار تاریخی ایران علاقه‌مند شود.
۴- با اقدامات داریوش اول آشنا شود.
۵- بتواند در مورد تغییر در نوع داد و ستدها بعد از ضرب سکه در زمان داریوش اظهار نظر کند.

۱۳

واحد یادگیری

درس ۱۳: سفری به تخت جمشید (۲)

موضوع(های) یادگیری

حفظ آثار تاریخی- اسکندر- سلوکیان- هخامنشیان-
اشکانیان- آریوبرزن- سورنا

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:
۱- نسبت به حفظ آثار تاریخی احساس مسئولیت کند.
۲- با اسکندر و اقدامات او آشنا شود.
۳- با حکومت اشکانیان آشنا شود.
۴- با اقدامات سلوکیان در ایران آشنا شود.
۵- به اهمیت کار آریوبرزن و سورنا پی ببرد.

۱۴

واحد یادگیری

درس ۱۴: سفری به شهر باستانی کرمانشاه

موضوع(های) یادگیری

کرمانشاه- ساسانیان- شاپور اول- خسرو انوشیروان-
خط زمان- اسلام

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:
۱- با موقعیت جغرافیایی شهر کرمانشاه آشنا شود.
۲- با آثار تاریخی شهر کرمانشاه آشنا شود.
۳- با حکومت ساسانیان آشنا شود.
۴- با اقدامات شاپور اول آشنا شود.
۵- با اقدامات خسرو انوشیروان آشنا شود.
۶- توانایی نشان دادن توالی حکومت‌های ایرانی تا پیدایش اسلام را بر روی خط زمان پیدا کند.

درس ۱۵: کوه‌ها و دشت‌های زیبا

موضوع(های) یادگیری

ناهمواری - قله - رشته کوه - جلگه - دشت - نقشه

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می‌رود:
- ۱- با مفهوم ناهمواری آشنا شود.
  - ۲- توانایی نشان دادن انواع ناهمواری‌ها را بر روی یک تصویر پیدا کند.
  - ۳- به نحوه‌ی تشکیل جلگه‌ها پی ببرد.
  - ۴- عوامل مؤثر بر آب و هوا را بشناسد.
  - ۵- توانایی مشخص کردن محل رشته کوه‌ها و قله‌های اصلی کشور را بر روی نقشه پیدا کند.
  - ۶- با مفهوم دشت و جلگه آشنا شود.

درس ۱۶: آب و هوا

موضوع(های) یادگیری

دما - بارش - نمودار دما و بارش - دماسنج - آب و هوا

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می‌رود:
- ۱- با استفاده از یک دماسنج، بتواند دمای کلاس را اندازه‌گیری کند.
  - ۲- بین تغییر محل خورشید در آسمان و تغییرات دمای روزانه ارتباط برقرار کند.
  - ۳- توانایی اندازه‌گیری میزان بارش روزانه را پیدا کند.
  - ۴- عوامل مؤثر بر آب و هوا را بشناسد.
  - ۵- توانایی مقایسه‌ی دو نمودار بارش و دما از دو ناحیه متفاوت را پیدا کند.
  - ۶- توانایی تشخیص نوع آب و هوای یک محل با توجه به نمودار دما و بارش را پیدا کند.

درس ۱۷: نواحی آب و هوایی ایران

موضوع(های) یادگیری

آب و هوا - نمودار دما و بارش - نواحی آب و هوایی - مقایسه‌ی ویژگی‌های اقلیمی - شرحی

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می‌رود:
- ۱- نوع آب و هوای یک منطقه را با استفاده از راهنمای نقشه‌ی اقلیمی ایران پیدا کند.
  - ۲- نمودار دما و بارش دو منطقه متفاوت را مقایسه نموده و به تفاوت آن‌ها پی ببرد.
  - ۳- بین تصاویر مناطق مختلف و نمودار بارش و دمای آن ناحیه ارتباط برقرار کند.
  - ۴- با ویژگی‌های آب و هوایی مناطق مختلف آشنا شود.
  - ۵- توانایی اظهارنظر در مورد تجهیزات موردنیاز برای سفر به هر یک از مناطق آب و هوایی کشور در فصل‌های مختلف را پیدا کند.
  - ۶- با اصطلاح «شرحی» آشنا شود.

درس ۱۸: پوشش گیاهی و زندگی جانوری در ایران

موضوع(های) یادگیری

آب و هوا - زندگی جانوری - پوشش گیاهی

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- توانایی برقراری ارتباط بین نوع آب و هوا و نوع پوشش گیاهی یا زندگی جانوری را پیدا کند.
- ۲- با پوشش گیاهی در نواحی مختلف آب و هوایی آشنا شود.
- ۳- با زندگی جانوری در نواحی مختلف آب و هوایی آشنا شود.
- ۴- توانایی برقراری ارتباط بین قسمت‌های مختلف بدن شتر با ویژگی‌های آب و هوایی منطقه‌ی خشک را پیدا کند.

درس ۱۹: از محیط زیست مراقبت کنیم

موضوع(های) یادگیری

محیط زیست - زیستگاه - جانوران - حفاظت از محیط زیست - آلودگی

هدف(های) آموزشی

از دانش آموز انتظار می‌رود:

- ۱- با مفهوم زیستگاه آشنا شود.
- ۲- توانایی دسته‌بندی جانوران گیاهخوار و گوشتخوار را از روی تصاویر آنها پیدا کند.
- ۳- ارتباط بین موجودات زنده را درک کند.
- ۴- با راه‌های آلودگی محیط زیست آشنا شود.
- ۵- نسبت به حفاظت از محیط زیست احساس مسئولیت پیدا کند.
- ۶- بتواند در مورد راه‌های حفاظت از محیط زیست اظهار نظر کند.

۲۰

واحد یادگیری

درس ۲۰: نشانه‌های ملی ما

موضوع(های) یادگیری

نشانه‌های ملی (سرود، پرچم، زبان و ...) - قانون اساسی - ملت

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می‌رود:
- ۱- نسبت به میهن احساس تعلق خاطر پیدا کند.
  - ۲- با مفهوم ملت آشنا شود.
  - ۳- با نشانه‌های ملی کشورمان آشنا شود.
  - ۴- نسبت به پرچم و سرود ملی علاقه‌مند شود.
  - ۵- با قانون اساسی آشنا شود.

۲۱

واحد یادگیری

درس ۲۱: تقویم

موضوع(های) یادگیری

سال - ماه - تقویم

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می‌رود:
- ۱- با تقسیمات سال و ماه آشنا شود.
  - ۲- به تفاوت تعداد روزها در ماه‌های مختلف پی ببرد.
  - ۳- توانایی استفاده از تقویم را پیدا کند.
  - ۴- توانایی پیدا کردن یک روز خاص (مثل روز تولد یک شخص) را بر روی تقویم پیدا کند.

۲۲

واحد یادگیری

درس ۲۲: روزهای مهم

موضوع(های) یادگیری

مناسبت‌های دینی - مناسبت‌های ملی - مراسم ملی و دینی - امام خمینی - آیت‌الله‌خامنه‌ای

هدف(های) آموزشی

- از دانش آموز انتظار می‌رود:
- ۱- با مفهوم مناسبت‌های دینی آشنا شود.
  - ۲- با مفهوم مناسبت‌های ملی آشنا شود.
  - ۳- با مهم‌ترین مناسبت‌های ملی و دینی آشنا شود.
  - ۴- نسبت به اجرای مراسم دینی و ملی علاقه‌مند شود.
  - ۵- با زندگی و ویژگی‌های اخلاقی امام خمینی آشنا شود.
  - ۶- نسبت به پیروی از رهبر انقلاب اسلامی احساس مسئولیت پیدا کند.

نقشه مفهومی موضوع‌های یادگیری کتاب قرآن چهارم دبستان

